

Skola pabeigta, sertifikāts rokā

Izlaidumu sezona, kas sākās jau maija beigās, Kuldīgas novada skolās beidzās sestdien. Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem centralizēto eksāmenu rezultātus šogad vidusskolēni uzzināja krietni agrāk – jūnija vidū.

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas 12.b klases absolventi pateicas audzinātājai Zandai Miķelsonei.

Pēc pašvaldības ziņām 9. klasi novadā pabeiguši 292, vidusskolu – 126 skolēni. Savukārt 84 jaunieši ieguvuši profesionālo izglītību Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā vai Viduskurzemes pamatskolā-attīstības centrā, bet 116 beiguši sporta, mūzikas vai mākslas skolu.

Aizvadītais mācību gads bijis gan ražīgs, gan izaicinājumu pilns. Tas sācies ar kovida uzliesmojuma draudiem un obligātu prasību skolotājiem potētīties, bet ir pārdzīvots, nevienu skolu pilnībā neslēdzot un mācības nepārtraucot. Vadība, pedagogi un audzēkņi pielāgojušies Izglītības un zinātnes ministrijas ieviestajam pārmaiņam un jaunajam saturam jeb programmai *Skola 2030*. Notikusi arī liela pārveide skolu tīklā: jau septembrī

kādreizējā Alsungas vidusskola durvis vēra kā pamatskola, šis bija pēdējais izlaidums Kuldīgas 2. vidusskolā, kas turpmāk būs Indriķa Zeberīņa Kuldīgas pamatskola, Skrundas vidusskolā sācies pārejas periods – tur 10. klasi vairs neuzņems, bet Laidu pamatskola tiek slēgta pavisam.

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā 9. klasi beiguši 64 skolēni, un viņiem izlaidums bija jau 10. jūnijā. 12. klasi absolvējuši 38 jaunieši, kuri sveikti pagājušo sestdien. Direktore Inese Astaševska skaidro, ka vidusskolēni vēlējušies saņemt sertifikātu, izlaidumā izjūtas esot pacilātas. „Skolu beidza visi, kuri tika līdz eksāmeniem,” teic V.Astaševska.

„Vērtējums – kā kuram, tomēr vērojams, ka centušies arī tie, kam īpaši nepadodas. Viens no izaicinājumiem bija jaunie izglītības standarti. Divpadsmitie vēl pēdējoreiz varēja eksāmenus kārtot pēc iepriekšējiem pamatiem, bet vienpadsmitie – pēc optimālā līmeņa. Nezinājām, kā tas būs. Bet paveikts ir, un rezultāti ir diezgan labi. Izglītībā katrs gads nāk ar pārmaiņām. Skolēni vasarā varēs atvilkt elpu, tai skaitā absolventi, kas jau izlēmuši par tālāko. Pārējiem nākamgad sāksies padziļinātie kursi, kā to nosaka jaunais izglītības saturs.”

Daina Tāfelberga
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Kā pašvaldību reforma ietekmēs **sociālo darbu** nu jau lielākajā Kuldīgas novadā?

➔ 6.–7. lpp.

87 jaunie zemessargi nodevuši svinīgo zvērestu.

➔ 4. lpp.

„Tur bija cīņa par izdzīvošanu, kurā izglāba futbols. Divreiz sīta 11 metru soda sitienu, es abas reizes atvairīju. Galvenais tad pateica: „To neaiztikt!””

Tā skolas gadus atceras padurnieks Pēteris Rezgals.

Lasiet Alises Volanskas sarunu!

➔ 8. lpp.

Nīkrācē: brīvprātīgie jaunieši no Francijas; jaunas šūpoles; būs saulrieta vakari, meistarklase, brīvdabas kino, *Brinidas* pirmizrāde u.c.

➔ 5. lpp.

„Ne vienmēr šī būs skolēna profesija. Taču viņš nokļūst pieauguša cilvēka dzīvē,” par **skolēnu darbu vasarā** saka SIA *Skolas maize* un kafejnīcas *The Marmalade* vadītāja Iveta Einberga.

➔ 9. lpp.

Zemkopju likstas

karstumā: būs laba raža, ja pietiks mitruma.

➔ 2. lpp.

Piektdien, 8. jūlijā:

- Arvis Sprude pievarē Ameriku.
- Civilā aizsardzība: problēmu netrūkst.
- Augstākā izglītība tuvāk mājām.
- Veterinārārste Dzintra Zilīte.
- Beļģijas piezīmes.
- Kurmāles jaunumi.

REDZĒJUMS

Skurbulī vai ikdienā. Vienalga briesmīgi

Daiga Bitiniece

Pēcņānu vakarā braucu ar velosipēdu pa kādu no Kuldīgas mazajām ieliņām un, braucot garām ceļa malā stāvošajai automašīnai, pamanīju, ka no tās izkāpj aptuveni 10 gadus vecs zēns ar mugursomu plecos un lēnām sāk iet prom. Nākamais mirklis bija tik apstulbinošs – no auto ar kliegšanu izlēcis, pamatīga auguma vīrietis panāca un sagrāba puiku, iesita viņam un sāka stipri purināt sarāvušos bērnu un kliegt uz viņu. Es, samazinot ātrumu, centos saskatīt, vai mašīnā ir vēl kāds, un pie stūres, mierīgi sēžam, ieraudzīju jaunu sievieti. Viņa noskatījās notiekošajā ar tādu kā smīnu un uzvaras skatienu. Varēju tikai nojaust, ka acīmredzot priecājas, ka mazajam sadots pēc nopelniem.

Nē, es neiejaucos, un arī automašīnas numuru nefotografēju. Ne jau tāpēc, ka man būtu bijis bail no acīmredzot pēcņānu skurbulī vēl esošā vardarbīgā tēvaiņa. Tajā mirklī biju tik samulsusi un kaut kā šķīta, ka man nav arī tiesību ar abiem pieaugušajiem skaidroties. Bet, lai arī jau drīz nedēļa būs pagājusi, man par šo situāciju jādama joprojām. Vai mazajam zēnam tas nebija nekāds pārsteigums un ģimenē tā tiešām notiek? Vai mātei (ja tā bija māte) tas liekas normāli? Un, ja pie stūres nebija māte, vai šai jaunajai sievietei tas šķiet pieņemami? Vai tas bija izņēmums? Vai tomēr ne, un diez vai kaimiņi zina, ka pret zēnu tiek

pacelta roka? Un kāda tādos gadījumos kaimiņu, radu, mana (vai jebkura cita garāmgājēja) rīcība būtu vispareizākā? Vai mums ir tiesības mesties citas ģimenes konfliktā, un kur ir tā robeža, kad tas tiešām jādara?

Šo pārdomu kontekstā šodien lasu kolēģes rakstu par sociālā darba problēmām novadā, un sociālā dienesta direktore Sarmīte Segliņa atzīst: kamēr nav bijusi pieredze ar domes administratīvās komisijas lietām, nav varējusi iedomāties, cik daudziem

„Vai mums ir tiesības mesties citas ģimenes konfliktā, un kur ir tā robeža, kad tas tiešām jādara?”

bērniem novadā vajadzīga uzvedības korekcijas programma. Skan smagnēji tāds vārdu salikums, jo vienkāršāk būtu nosaukt visas palaidības un pārkāpumus, ko pusaudži sastrādā. Tas ir tik slidens ceļš iegrimt arvien dziļāk, un maz ticības, ka var palīdzēt oficiālas institūcijas, kuru rokās viņi nonāk. Skaidri saskatāma ķēdīte, kā visbiežāk sākas noiešana no ceļa – ar stundu bastošanu, līdzīgu draugu atrašanu, atkarībām utt.

Kā mums *Kurzemniekā* intervijā ir stāstījis Edijs Klaišis, kurš Latvijā izveidojis atbalsta centrus šādiem pusaudžiem un daudziem jau ir palīdzējis, svarīgais ir iemantot viņu uzticību. Bet vēl tālāk vai, pareizāk sakot, pirmsākumā taču ir ģimene – visstiprākais cietoksnis katram bērnam.

Vai tam pēcņānu puikam tāds ir? Šaubos.

MANUPRĀT

Cāļus skaita jau vasarā

Vasara ir karsts laiks. Ne tikai meteoroloģiski saistībā ar klimata pārmaiņām, kas Eiropā, tai skaitā ziemeļu reģionos, tagad rada neierasta karstuma vilņus un tropiskās naktis. Un karsts laiks ir ne tikai zemes un dārzu kopējiem, bet arī citu lauciņu rušinātājiem. Tūrisma jau sen bija zināms un ielāgots, ka aktīvā sezona ir tikai trīs mēneši jeb, kā saskaitījis kāds sabiedriskās ēdināšanas un viesmīlības uzņēmējs Kuldīgā, 12 nedēļas nogales vasarā. Nu ar to jāreķinās arī kultūras pasākumu organizatoriem. Divus gadus pandēmijas dēļ bija pavisam īsi atelpas sprīži starp

kovida vilņiem, kad drīkstēja kaut kur un nezin cikos (vietu un laiku bieži vien nenorādīja, lai par daudz jauzu nesapulcētos) kāds koncerts, teātra izrāde vai cits mākslas cieniņtāju saiets notikt. Pērn nezināju, kā *Kurzemniekā* aizpildīt regulāro *Nepalaid garām!* lappusi. Glābiņš bija kapusvētki un ceļojumi. Šovasar ir pilnīgi pretēji – ar lapaspusi pat nepietiek vienas nedēļas nogales norišu apkopojumam. Izskatās, ka kultūras darbinieki ne tikai grib atgūt iekavēto, bet sasteigt uz priekšdienām, jo... ej nu sažini, kas būs rudenī.

Daina Tāfelberga

TRIS PAR VIENU

Kādu ražu šogad paredzat?

KARTUPEĻI UN ARBŪZI LABI AUG

1. Guntis Zanders, Vārmes zemnieku saimniecības *Piegravas* saimnieks:

– Audzējam kartupeļus un citus dārzeņus. Šobrīd gan uz lauka, gan siltumnīcā viss aug ražīgi. Aukstais pavasaris mūsu saimniecībā neko daudz neietekmēja, jo necentāties sasteigt. Jau pāris gadu audzējam arī arbūzus – pērn ļoti smuki izauga, izskatās, ka šogad arī būs laba raža. Silts laiks patīk gan augiem, gan dažādiem kaitēkļiem. Kolorado uzbrukums kartupeļu laukam neuztrauc, jo esam integrētā saimniecība, man ir apliecība, ka drīkstu strādāt ar augu aizsardzības līdzekļiem. Ir jācinās ar slimībām un kaitēkļiem, bet samērīgām metodēm, kas nepiesārņo vidi, nepasliktina augsnes stāvokli un nekaitē apkārtnē. Tad arī raža būs. Par cenām gan neko nevaru teikt – ne vienmēr tās atkarīgas no laika apstākļiem un ražas. Piemēram, gurķi tirgū šobrīd maksā tikpat, cik pagājušajā gadā šajā laikā, bet kartupeļi ir dārgāki, lai gan agrās šķirnes labi augušas. Grūti pateikt, kas mainīsies līdz rudenim. Taču vietējo zemnieku audzētā pārtika būs nopērkama.

JA PIETIKS MITRUMA

2. Māris Narvils, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra vecākais speciālists dārzkopībā:

– Šis gads līdz šim atkal bijis citādāks nekā iepriekšējie. Bija diezgan vēss pavasaris, Kurzemes pusē situācija sākusi stabilizēties, bet arī ne atšķirīgi, jo karstums ir visur, bet nokrišņi ļoti lokāli. Tādēļ jau kuro gadu vērojamas ražas potenciāla atšķirības pat nelielā apvidū. Tajās vietās, kur pietrūkst mitruma, neizskatās tik iepriecinoši. Ja būs silts un arī līs, situācija izlīdzināsies, bet ar kavēšanos. Kopumā varētu cerēt uz labākām ražām arī tajos dārzos, kur pietiek siltuma un mitruma. Novērots, ka dažviet būs patukšs gads – augļi nav aizmetušies tik daudz, kā varētu. Attīstās arī slimības un kaitēkļi, augļu kokos jau ievērojamas platības parādījies tinējs. Ne vienmēr kaitēkļu izplatībā vainojami konkrētās sezonas laika apstākļi, jo to attīstība notiek cikliski. Ogulāju ražas vēl tikai briest, izskatās, ka paspēs labi ienākties. Ērkšķogām, jāņogām ir labs potenciāls. Vasaras avenas arī skaistas izskatās, un raža būs, ja vien pietiks mitruma, jo tās šajā ziņā ir ļoti

GRAUDKOPJI SKATĀS OPTIMISTISKI

3. Normunds Fetters–Fekters, Padures SIA *Upeskalni AB* saimniecības vadītājs:

– Pagaidām sējumi izskatās labi. Mitruma pietiek, karstuma ietekmi vēl nevaram novērtēt, bet, ja nebūs ekstrēmu laika apstākļu, ražas prognozes būs labas. Siltums pavasarī aizkavējās par kādām nedēļām divām, tomēr augi spējuši labi saņemties. Skatoties kalendārā, attīstība gan ir nedaudz vēlāka – nedomāju, ka sāksim kult tik agri, kā pagājušajā vasarā. Vēl nevar zināt, cik ilgi un kāds būs karstums, vai pietiks mitruma arī vēlāk. Krasas, bet īslaicīgas laika apstākļu pārmaiņas neko daudz nemaina. Jauztraucas, ja nelabvēlīgais laiks ieilgst vairākas nedēļas. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, arī tad bija vērojama laba attīstība un ražas potenciāls, bet apstājās, jo uznāca sausuma periods

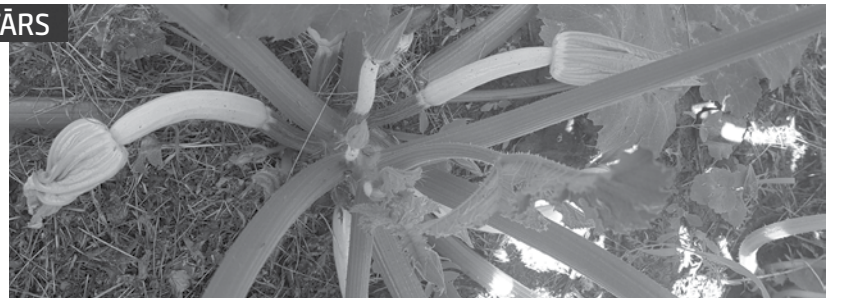
un izkaltēja to, kas bija pusattīstījies. Lai gan dažādi kaitēkļi uz laukiem ir vērojami, mūsu saimniecībā apdraudējumu nejūtam. Šopavasara gan necentos pārāk apstrādāt, lai ierobežotu izplatību. Šogad tās slimības nav tik ļoti novērojamas, kā pērn. Protams, rapsī kā parasti ir kukaiņi un tik daudz, ka uzvarēt tos nevarēs, lai kā cīnītos. Šī iemesla dēļ Rietumos rapsis jau mazinās. Arī mēs vairs nevarēs cerēt uz 5 t/ha. Nav jau efektīvi miglot naktī, kad bites nelido, jo arī sliktie kukaiņi tad ir noslēpušies un guļ, un tas līdzeklis maz līdz. Sava daļa dabai no ražas jāatdod. Raugos optimistiski: pat pie ļoti sliktiem laika apstākļiem raža būs, mūsu graudkopji nokompensēs arī kādu daļiņu no Ukrainā neizaudzētā.

Daina Tāfelberga

FOTOKOMENTĀRS

Vai kabaci vajag?

Lailas Liepiņas teksts un foto

SPECIĀLISTS SKAIDRO

Iesāktie darbi turpinās

Agris Rozenfelds, SIA *Kuldīgas slimnīca* valdes priekšsēdis

Pagājušais gads saistībā ar kodu un ierobežojumiem bija liels izaicinājums Kuldīgas slimnīcai. Bija arī daudz jauninājumu, kam visam bija jāiziet cauri. Liels izaicinājums bija arī man, jo pandēmijas sākumu nācās iznest vienam, jo

tikai vēlāk slimnīcā sāka strādāt galvenā ārste. Uzskatu, ka ar visu esam tikuši galā.

Finansiālie rādītāji varbūt nav tik iepriecinoši, pagājušajā gadā bija vairāk nekā deviņi miljoni eiro apgrozījums, bet zaudējumi – 38 tūkstoši eiro. Kāpēc ir šie zaudējumi? Tāpēc, ka gada beigās elektroenerģijas cenas strauji uzlēca. Ja kārtējie rēķini par elektroenerģiju bija ap deviņiem tūkstošiem eiro, tad gada nogalē, novembrī un decembrī, – summa bija jau ap 25 tūkstošiem eiro.

No darbiem, ko pagājušajā gadā esam sākuši darīt un šogad turpinām, ir jauno speciālistu piesaiste. Pērn kopumā slimnīcai izdevās piesaistīt 24 speciālistus, no tiem 11 ir ārsti, 11 – māsas un divi sanitāri. Savukārt rehabilitācijas nodaļai piesaistīti divi masieri.

Pagājušajā gadā slimnīcā izveidojām kovida nodaļu, tas gan vairāk bija uzspiests pasākums, bet kovida gultas nodaļās ierīkojām. Pērn ārstējās 64 kovida pacienti, bet šogad – 180. Šobrīd kovida gultas ir slēgtas, ceram, ka tās nevajadzēs atvērt no jauna.

Plānos ir turpināt piesaistīt jaunus speciālistus. Ir izdevies nokomplektēt jaunu pediatru grupu bērnu nodaļā. Tāpat vairāki jauni speciālisti piesaistīti uzņemšanas nodaļā. Ir sāktas sarunas, un ar augustu slimnīcā strādās vēl divi jauni ārsti. Jo slimnīcā vairāk ieņāks jauno speciālistu, jo iestāde labāk spēs nodrošināt kvalitatīvāku aprūpi uz vietas.

Vēlamies paplašināt arī ambulatoro pakalpojumu klāstu, lai būtu iespējams te saņemt, piemēram, bērnu endokrinologa, bērnu psihologa konsultāciju. Notiek pārrunas arī ar citiem speciālistiem, kuri būtu gatavi braukt uz Kuldīgu un pieņemt pacientus.

Esam sākuši sarunas arī ar privātajām klīnikām par sarežģītu operāciju veikšanu pie mums. Ir situācijas, kad Rīgā operāciju zāles noslogotas, bet pie mums mazāk, tāpēc mēģināsim tās viņiem atvēlēt, lai pacientiem no Kurzemes nebūtu jābrauc uz Rīgu.

No 1. jūlija vienā apvienotas trīs ilgstošās aprūpes iestādes: Kuldīgas slimnīcas, Skrudas un Valtaīku.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai jūtat, ka cenas kāpj, un cenšaties tēriņus samazināt? Vai ar bažām gaidāt ziemas sezonu?

Kitija Heidemane, tirgo zemes:

– Ļoti jūtu, ka cenas kāpj, it īpaši degvielai un pārtikai. Šobrīd izvērtēju vajadzības, kur patiešām vajag aizbraukt ar automašīnu, bet kur var ar velosipēdu. Tāpat

kā visam, arī šogad zemeņu cenas esmu mazliet pacēlusi, jo ir jāsedz izdevumi, lai tās izaudzētu un atvestu. Par ziemas sezonu īpaši neuztraucos, vienīgi nedaudz par komunālajiem maksājumiem, jo dzīvoju dzīvoklī. Taču, kā būs, tā būs, tas viss ir jāpieņem.

Laila Zidere, skolotāja palīdze:

– Visvairāk cenu kāpumu izjūtu pārtikas nozarē. Tāpēc, lai samazinātu tēriņus, skatos vairāk uz akcijas precēm, taču tirgū neieperkos. Grūti teikt, vai šobrīd izvēlos mazāk braukt ar

automašīnu. Uz darbu eju ar kājām vai braucu ar velosipēdu, uz Kuldīgu vai Saldu jābrauc ar mašīnu, nekas neatliek. Par rēķiniem neuztraucos, dzīvoju privātmājā, un malka ir sagādāta jau laicīgi.

Voldemārs Vītols, pensionārs:

– Cenas kāpj visās sfērās, visvairāk jau pārtikai un degvielai. Lētākas preces gan es neizvēlos pirkt, vairāk skatos, ko varu ietaupīt. Tikai daļēji ar bažām gaidu ziemu, jo vienīgais, kas

varētu mani ietekmēt, ir elektroenerģijas cenas. Dzīvoju privātmājā, tāpēc par apkuri nesatraucos.

Irija Udinceva, stacijas dzurante:

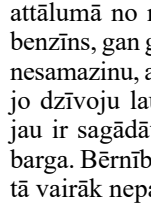
– Jā, protams, jūtu, ka cenas kāpj. Kur gan citur kā pārtikai un diegvielā, jo vajag gan ēst, gan pārvietoties. Šobrīd cenšos mazāk braukt ar automašīnu un vairāk ar velosipēdu, kā arī veikalos pārku

akcijas preces. Ir jau satraukums un ar lielām bažām gaidu ziemu, arī iekrāju, lai varu samaksāt rēķinus. Galvenais, lai pasaulē ir miers.

Aivars Brūders, strādā kokapstrādē:

– Jo dārgāka degviela, jo tas uzreiz sadārdzina arī pārtikas cenas. Tas viss ir savienots. Man sanāk braukt tikai ar automašīnu, jo darbs ir septiņu kilometru attālumā no mājām. Taču labi, ka mašīnai ir gan benzīns, gan gāze, kas ir daudz lētāka. Tēriņus īpaši nesamazinu, arī ar rēķinu samaksāšanu nav tik traki, jo dzīvoju laukos privātmājā un kurināmais man jau ir sagādāts. Lai tik ziema nāk, tikai ne pārāk barga. Bērnbā un skolas laikā gaidīju ziemu, tagad tā vairāk nepatīk.

Andris Salmeistars, pensionārs:

– Tas ir dabiski, ka cenas kāpj, un to izjūt ikviens visās sfērās un dzīves jomās. Uzskatu, ka ir jāpērk lētākas preces, ja vairs dārgākas nevar atļauties. Un par rēķiniem – nu ko tur domāt, kā būs, tā jādzīvo. Lai gan dzīvoju dzīvoklī, vēl neesmu saskāries ar palielinātiem izdevumiem.

Kristīne Grīnberga
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

AKTUĀLI

Secinājumi pēc NATO Madrides saietā

Ārpolitikas eksperts **Andris Sprūds**.

Pēc NATO Madrides samita atziņas savā *Twitter* kontā izteicis Rīgas Stradiņa universitātes Eiropas studiju fakultātes profesors **Andris Sprūds**. Ar ārpolitikas eksperta atļauju *Kurzemnieks* tās pārpublicē.

„NATO Madrides samits noslēdzies, un vairāki secinājumi.

Pirmais. NATO atgriežas pie tās

pirmsākumiem – kolektīvās aizsardzības. Krīzes regulēšana ārpus NATO nomaina aizsardzības spēju stiprināšanu savās mājās.

Otrais. Krievija definēta kā būtiskākais drošības drauds. Svarīga atsaucē, kas ietekmēs turpmākos plānošanas un operacionālos dokumentus.

Trešais. Ķīna kā pieaugošs drošības risks/izaicinājums NATO skatījumā. Būtiski, lai atbildes uz to netiek īstēnotas uz Baltijas reģiona rēķina.

Ceturtais. Brigādes līmeņa vienība katrā no Baltijas valstīm būtisks solis, bet svarīgs būs veids, kā un kad brigāde tiek aizpildīta. Latvijas stratēģiskā partnerība ar Kanādu kā ietvarnāciju – svarīga.

Piektais. NATO atturēšanas un aizsardzības politika turpina balstīties uz papildspēku nosūtīšanu uz vietas plānotajām brigādēm. Vairāk nekā 300 000 ātras reaģēšanas spēki – nozīmīgi, bet darbs pie to ātras *pārsvešanas* un savietojamības īpaši svarīgs B3, kur laiks ir gravitācijas centrs.

Sestais. Somijas un Zviedrijas potenciālā uzņemšana NATO ir ievērojams Baltijas drošību stiprinošs elements. Tas ievērojami maina pretinieka militāro kalkulāciju. Sva-

rīga cieša sadarbība, lai turpinātu intensificēt un integrēt FIN un SWE mūsu operacionālajā un NATO plānošanā.

Septītais. ASV paziņojumi par rotējošo spēku klātbūtni un it īpaši par pastāvīgo štābu Polijā ir svarīgi Krievijas atturēšanas kontekstā. Ņemot vērā iekšējās diskusijas, nepieciešams turpināt darbu pie ASV pastāvīgo elementu izvietošanas Baltijas valstīs.

Astotais. Gaisa un jūras dimensija joprojām paliek kā ievērojami izaicinājumi Baltijas reģionā. Brigādes līmeņa atbalsta mehānismi ir pamats turpmākai attīstībai, lai pārņemtu no Krievijas iniciatīvu/virsroku šajās dimensijās.

Devītais. Baltijas valstīm atsevišķi un kopā jāturpina stiprināt savas spējas gan kvantitatīvi, gan kvalitatīvi. NATO ir mūsu drošības stūrakmens, bet jāizmanto arī ES ietvara (papildinošās) iniciatīvas.

Desmitais. Turpmākie divi trīs gadi ir laika periods, kura ietvaros jāspēj praksē ieviest tie lēmumi, kas pieņemti Madridē. Lai mazinātu apetīti Kremlim testēt alianses teritoriju pie jebkādiem scenārijiem, jārada tāda aizsardzības un atturēšanas sistēma, kas atturētu to no šādas vēlmes.”

IEPRIECA

Smāids raisa smaidu

„Ceturdien, braucot pa Policijas ielu, iepriecināja bērni – gleznotāji. Braucējus viņi sveicināja ar roku mājieniem un smaidiem. Un plakātiņu: „Smile (smaidi)!” Tāds nieciņš, bet turpināju ceļu smaidot. Tas atgādināja man laiku, kad dzīvoju Gērnijā – tur man patika, ka uz apbraucamā ceļa bija ātruma mērītājs, kurš, ja bija pārsniegts ātrums, brīdināja un rādīja bēdīgu sejiņu, bet, ja ievēroji noteikumus, smaidīja!” *Kurzemniekam* raksta Daiga Gravniece.

Zemessardzei atkal papildinājums

4. Kurzemes brigādi papildina 87 zemessargi.

87 jaunie zemessargi Kuldīgas Sv. Annas baznīcā zvērestu nodeva 30. jūnijā, kad 4. Kurzemes brigāde ar svinīgiem pasākumiem Kuldīgā un Skrundā sagaidīja Zemessardzes 30. gadadienu.

Pirms tam svētbrīdī noturēja kapelāns Didzis Skuška, dziedāja grupa *Karameles*. Piedaloties brigādes ģenerālim Egilam Leščinskim, pasniegti aizsardzības ministra,

Nacionālo bruņoto spēku, Zemessardzes un Kurzemes brigādes komandiera apbalvojumi, godināti sadarbības partneri no Kurzemes un Zemgales.

Kā sacīja Kurzemes brigādes komandieris Andris Rieksts: „Bez pagātnes nav nākotnes, tāpēc par nesavtīgo ieguldījumu jāpateicas bijušajiem komandieriem. Liels paldies karavī-

riem, zemessargiem, civilajiem darbiniekiem un īpaši ģimenēm, kas ir līdzās un mūs atbalsta valsts aizsardzības uzdevumu izpildē.”

Alberta Dintera teksts un foto

Pēc zvēresta – fotografēšanās pie Kuldīgas Sv. Annas baznīcas.

Nīkrāces pamatskolu vadīs Dzintra Liekmane

„Paldies par uzticību un to, ka apstiprinājāt mani šim amatam. Centīšos jūsu uzticību attaisnot un turpināšu līdzšinējās direktores Anitas Sebežas iesāktos darbus,” jūnija domes sēdē deputātiem sacīja jaunā Nīkrāces pamatskolas direktore Dzintra Liekmane, viņa šos pienākumus sāk pildīt šodien.

Pedagoģes izglītību Dz.Liekmane ieguvusi gan Liepājas universitātē, gan Daugavpils universitātē. Nīkrāces pamatskolā Dz.Liekmane strādā jau kopš 1979. gada un ir vēstures, sociālo zinību un ģeogrāfijas skolotāja. Septiņus gadus vadījusi arī Skrundas novada vēstures un sociālo zinību skolotāju metodisko apvienību, bet pēdējos trīs gadus bijusi projekta *Atbalsts priekšlaicīgas*

mācību pārtraukšanas samazināšanai jeb *Pumpura* koordinatore Nīkrāces pamatskolā.

Iepriekšējai direktorei A.Sebežai nesen pasniegts Izglītības un zinātnes ministrijas atzinības raksts par nozīmīgu ieguldījumu izglītībā un videi draudzīga dzīvesveida popularizēšanu skolā un vietējā kopienā.

Inta Jansone, Ričarda Sotaka foto

Padures autobuss – Ukrainai

Kuldīgas novada deputāti Ukrainas atbalstam ziedos autobusu *Isuzu Turquoise* un slēgs līgumu ar brīvprātīgo tukumnieku Intaru Pavloviču, kurš to nogādās Ukrainā.

Isuzu Turquoise ir pasažieru autobuss ar 31 sēdvietu, kas bija Padures pagasta pārvaldes lietošanā. 2019. gadā nolemts to pārdot, jo pašvaldībai tas vairs nebija vajadzīgs. Rīkotas trīs izsoles, bet neviens pretendents nepieteicās.

Pašvaldībā vērsies I.Pavlovičs, kurš ar domubiedriem Ukrainu atbalsta, remontējot un šis valsts aizsardzības spēkiem nogādājot civilo un citu transportu, ko šim mērķim ziedo Latvijas iedzīvotāji. Karadarbības laikā viņš turp aizvedis ap 50 transportlīdzekļus.

Inta Jansone

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Suns mēslos, mēbeles nevietā. Policijas patrolēs kopā

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieka pienākumu izpildītāja Ineta Meiere.

27. jūnijs. Pēdējās nedēļās Kuldīgā un Skrundā ļoti daudz alkoholiķu nekaunīgi dzer pat policijas klātbūtnē. Visi ir saņēmuši protokolus, daudzi pat vairākas reizes nedēļā. Kuldīgā, Policijas ielā, aiz slēgtām durvīm vaid cilvēks – tur dzīvo kundze gados, kurai ir veselības problēmas; izsaucam mediķus. Pārventā pie kāda žoga uzlikts elektriskais gans – garāmgājējiem bail, ka nedabū ar strāvu. Izrādās, ka tas ir aiz žoga, no ietves žogu atdala arī grāvis un apdraudējuma nav. Apskatām īpašumu Ēdoles ielā, kurā saauguši latvāņi. Mums ziņo, ka Jelgavas ielā vīrietis pakritis: alkohols nav lietots, sareibusi galva, bet mediķus nevajag. Aizvedam uz autoostu. Skrundas

pusē, Jaunmuižā, vīrietis guļ zem krūmāja, bļautās un iedzer: protokols.

28. jūnijs. No Mārtiņsalas glābējs zvana, ka pa peldētavu skraida haskijs. Kad atbraucam, suns ir prom, bet informējam dzīvnieku ķērāju. Sievietei Rātslaukumā nozagts telefons: novērošanas kamerā redzam, ka tas palicis uz soliņa un cits cilvēks to paņēms. Telefons atgūts. Vakarā Nīkrācē jauniešu nometnē stāstām par policijas darbu.

29. jūnijs. Iecirknī sieviete stāsta, ka viņas īpašumā jau ilgāku laiku mīt nepiederīga persona. Lūdzam uzrādīt īpašuma dokumentus, bet kaut kas tur nav pareizi. Mums atkal ziņo, ka cilvēks, kurš izlikts no dzīvokļa Gaismas ielā, mitinās pagrabā. Kāda sirmgalve stāsta, ka kāds cilvēks viņu apzadzis: paņēmti dokumenti, pēdējā nauda. Iespējamo zagli viņa apraksta, un tā ir

mums zināma persona – Valsts policija (VP) nākamajā dienā viņu aiztur. Zvans no Nīkrāces: pēc desmitiem vakarā spēļu laukumā ir bērni, kuriem jābūt mājās. Aizbraucam, bet viņi jau prom. Iekļaujam šo vietu Skrundas patruļas vēlajos maršrutos.

30. jūnijs. Skrundā pie pastaiģu takas ir piegrūzta ģērbtuve, sazināties ar apsaimniekotājiem. Tad ekipāža dodas uz kādu vietu Skrundas pusē, jo suns tiekot turēts nepiemērotos apstākļos. Dzīvokļa īpašnieks apgalvo, ka suns nav viņa – to pieskatīt palūdzis radnieks, bet iekšā laist mūs negrib. Uzstājam un redzam, ka dzīvoklis pilns ar suņa fekālijām un urīnu, pārtikas nav, ir tikai ūdens. Ierodas arī istais īpašnieks. Visu fiksējam, ziņojam pašvaldībai, kam pieder dzīvoklis, arī Pārtikas un veterinārajam dienestam. Suni aizved īpašnieks, sakot, ka atdos vai nu citam, vai

patversmei. Uzdomam paziņot mums, kas izdarīts. Dzintaru ielā Kuldīgā lamājas un strīdas sievietes un vīrietis – noturam pārrunas. Piltenes ielā divas dienas vairāki cilvēki no dzīvokļa nes ārā mēbeles un liek pie atkritumu urnām. Pēc pārrunām sola visu novākt.

1. jūlijs. No šodienas sākas nakts patruļas kopā ar VP – tas mūsu darbā ir jaunums. Skrundā, Amatnieku ielā, kāds uzrušinājis zemi un kartupeļus sastādījis līdz pašai brauktuvei. Tā nedrīkst, jo ielai ir aizsargjosla. Uzdomam pārkāpumu novērst. Arī citās dienās apskatām īpašumus, kuros nav nopļauta zāle, uzdomam noteiktā laikā sakopt. Vakarā no Virkas ielas ziņo, ka kāds vīrietis ir pārņēmušs iereibis un sācies konflikts. Novēršam un šo vietu apmeklējam arī turpmāk.

2. jūlijs. Nakts reidā ielās sastopam nepilngadīgos, aizvedam mājās. Dienā Vītolu ielā kāds

sakūris ugunsgrābi – dūmi traucē kaimiņiem. Vakarā zvana vīrietis jūtāmā reibumā un stāsta par strīdu ar draudzeni, bet nekas nav saprotams. Iesakām atpūsties un pārzvanīt. Pārventā vēlā stundā divi basketbola laukumā skaļi klausās mūziku. Ierodamies, un tā tiek izslēgta.

3. jūlijs. Zvans: Skrundā uz ielas guļ vīrietis ar suni. Aizbraucam – cilvēkam problēma ar kāju, izsaucam mediķus, sazvanām dzīvesbiedri. Aculiecinieks ziņo, ka pie Pārventas veikala atrodas automašīna, kuras vadītājs, iespējams, ir reibumā. Šo auto pamanām Kuldīgas–Saldus ceļā un apstādinām. Jā, vadītājs bez tiesībām un ir dzēris, auto nav apdrošināts. Izsaucam VP. Viens pasažieris lieto alkoholu, otram nav deklarētas dzīvesvietas, un abiem par to protokols.

Pierakstījis Alberts Dinters

Labie darbi neapstājās

„Uz notikušo var atskatīties ar labi padarīta darba sajūtu,” tā par biedrības *Bērnu draugi* kūrēto projektu, kurā Nīkrāce viesojās brīvprātīgie jaunieši no Francijas, saka biedrības vadītāja Iveta Ziemele, jo vietējiem bērniem pavērās lieliska iespēja iepazīt sava vecuma bērnus no citas valsts.

Biedrībai nu jau septīto gadu ir sadarbības līgums ar Francijas pilsētā Larošēlā esošo augstskolu *Exelia*, kuru tajā studējošie var pabeigt tikai tad, ja ir veikuši brīvprātīgā darba misiju kādā no pasaules valstīm. Šoreiz uz Latviju atbrauca četri jaunieši: Luiss Senoberts (Louis Saint-Aubert), Toms Perins (Tom Perrin), Viktors Renē (Victor René) un Matīss Lano (Mathis Lano), no kuriem šo misiju pabeidza trīs. I.Ziemele pastāsta, ka šo jauniešu ierašanās Nīkrācē deva lielisku iespēju vietējiem pagasta bērniem un jauniešiem iegūt jaunas, starptautiskas pazīšanas. Ir daļēji atjaunots rotaļu laukums. Viss sākās kādā vakarā, kad biedrības vadītāja tikās ar jauniešiem, kuri pasūkstījās, ka viņiem nav, ko darīt, jo esošie rotaļu laukumi esot ne tajā labākajā stāvoklī. Tad radās ideja apstaigāt pagasta mājas, dzīvokļus un vākt ziedojumu naudu laukuma atjaunošanai, precīzāk, elementu nokārtošanai, lai tie izskatītos pievilcīgāki. Uz dzīvokļiem kopā ar jauniešiem devās arī pati I.Ziemele, lai cilvēkiem, kurus jaunieši uzrunā, būtu garantija, ka nauda tiek vākta tieši šim mērķim. Projekts šobrīd ir uzsākts, tas jānovēd līdz galam. Darbi neveicas tik raiti, kā gribētos, jo ir vasara, peldes utt. Sākotnēji interesi izrādīja ap 20 vietējo jauniešu, laika gaitā aptuveni puse atsijājās.

Visā piedalījās arī jaunieši no

Mareks Paulovskis (centrā) kopā ar brīvprātīgajiem no Francijas – Viktoru Renē, Tomu Perinu, Luisu Senobertu – un biedrības *Bērnu draugi* vadītāju Ivetu Ziemeli Nīkrāces pamatskolas izlaidumā.

Francijas, un tā bija lieliska iespēja kopā ar vietējiem bērniem darīt darbus – vienas koka mājiņas pabeigšanu un otras uzbūvēšanu no nulles.

„Jā, es esmu dzirdējusi pieaugušo izteikumus, ka kaut kas tiek taisīts nepareizi,” saka I.Ziemele. „Vienmēr uz to atbildu, ka tie ir bērni un jaunieši, kuri paši ar savu galvu visu ir izdomājuši, paši savām rokām visu taisa. Vienmēr aicinu pieaugušos, kuri izsaka šādas replikas, nākt talkā gan ar padomiem, gan darbarokām.”

APGŪST FRANČU VALODU

Papildus franču jaunieši divus mēnešus vietējiem bērniem mācīja franču valodu. Cik apguva, tik apguva, bet, ņemot vērā, ka arī nākamajā vasarā uz Nīkrāci atbrauks brīvprātīgie no šīs valsts, jauniešiem vismaz būs kaut kādas pamatzināšanas franču valodā. Neiztika arī bez volejbola spēlēm katru vakaru vairāku stundu

garumā. „Es šādu komunikāciju ar ārvalstu jauniešiem uztveru kā redzesloka paplašināšanu,” atzīst I.Ziemele. Viņa izsaka nevilto prieku, ka arī šobrīd Nīkrāces pagasta pamatskolas vadība aktīvi piesaista programmas *Erasmus* jauniešus, jo vietējie tādējādi var paplašināt zināšanas par dzīvi un sadzīvi citās valstīs.

Biedrības vadītāja stāsta, ka pēc divu mēnešu uzturēšanās šeit visi bērni un jaunieši tik ļoti apraudzi viens ar otru, ka šķiroties būrušas asaras, bet tas savukārt iemāca jaunas sajūtas, iemaņas, kā ar to tikt galā.

INTERESĒJAS ARĪ CITI BĒRNI

Par tikšanos ar Francijas pārstāvjiem interese bija ne vien no Nīkrāces, bet arī citu pagastu jauniešiem, jo I.Ziemele ciemiņus ņēma līdzī ar uz Skrundas jauniešu centru. Viesiem tā bija jauna pieredze. Kamēr bērnus no

Franču jaunieši Latvijas bērniem māca franču valodu.

pagastiem uz Skrundu veda skolas autobusi, apmeklētība bija, tagad, kad iestājies brīvlaiks, centru apmeklēt tikai Skrundas jaunieši, jo pārējie netiek. Iveta piekrīt, ka būtu labi, ja novadā nākamajā gadā padomātu, kā vismaz pāris reizes nedēļā pagastos dzīvojošajiem jauniešiem un bērniem nodrošināt transportu uz pilsētu. Viņa piekrīt, ka, sākoties vasarai, lielākie jaunieši mēģina strādāt, bet ir arī mazāki bērni, kuriem ir interese apmeklēt jauniešu centru. Visticamāk, ka ciemiņi no Francijas būs arī nākamgad, un tā apkaimes jaunajai paaudzei atkal būtu lieliska iespēja ar viņiem tikties, mācīties svešvalodu.

Viesiem interesanta pieredze bija arī došanās uz Vaiņodi, kur uzturas bēgļi no Ukrainas. Tur gan bija liela valodas barjera, jo reti kurš no ukraiņiem runāja angļu valodā. Tur tika saprasts, ka krievu valodas zināšanas tomēr ir svarīgas.

Bērnu un jauniešu priekam nevajag daudz – tikai plēvi, ūdeni, putas un vasaru.

PAŠI SAVAS LAIMES KALĒJI

Sarunas beigās biedrības vadītāja uzsver, ka pagastos ir ļoti svarīgi kopā veidot komūnu un turēt rūpi par jauniešiem un bērniem, lai tie nepaliktu novārtā, kā tas nereti notiekot, – arī viņiem vajag tās pašas iespējas, ko pilsētniekiem. Nedrīkst gaidīt, kad nāks lielais laimes lācis un visu izdarīs, par sevi un apkārtnējiem jārūpējas pašiem. Viņa piekrīt, ka pagastu skolas dod lielu artavu bērnu audzināšanā. To, ka patiesībā bērniem nereti nevajag neko daudz, labi pierāda Nīkrācē pārbaudītais.

„No savāktās ziedojumu naudas mēs nopirkām garu plēves gabalu,” stāsta *Bērnu draugi* vadītāja. „Kopā ar bērniem to izklājām, sanesām ūdeni, bērni nāca ar savām putām un stundām ilgi slidinājās pa izklāto plēvi. Tā ir mazā pieredze, kura var noderēt arī citviet, un nav vajadzīgi lieli finanšu līdzekļi, lai mēs paši sev un citiem sagādātu prieku.”

Gaidāmas karstas jūlija piektdienas

Jūlija mēnesis Nīkrācē solās būt gana karsts, jo tajā ielānātas eksperimentālas izklaides, kuras būs baudāmas piektdienu pievakarē. Līdz šim tik plaša pasākumu plānošana uz priekšu nav bijusi.

Nīkrāces pagasta kultūras darbiniece Dana Tihomirova *Kurzemniekam* atklāj, ka, sākot ar 8. jūliju, notiks saulrieta vakari. Pašreiz ir plānots, ka pirmajā piektdienas vakarā notiks meistarklase *Sapņi vasaras naktī*, kurā mākslinieces Lauras Dītkes virsvadībā interesentiem būs iespēja uzzināt un pēcāk pašiem izgatavot sapņu ķērājus. Pēc nedēļas sekos koncerts, kurš notiks uz Dzeldas upes esošā Lankalnu HES uzpludinājuma ūdens. Kuri mākslinieki uzstāsies, pagaidām tiek turēts noslēpumā. 22. jūlijā

aiz pagastmājas esošajā atpūtas stūrī kopā varēs sanākt kino mīļotāji, jo iecerēts brīvdabas kino seanss. To pašvaldība nodrošinās ar tās rīcībā esošu video un audio tehniku, no malas neviens piesaistīts netiks. Sanākušajiem tiks demonstrētas tautā iemīļotas latviešu režisoru filmas, repertuārs tiek turēts noslēpumā. Lai arī šajā datumā būs *Kuldīgas vasaras vitrāžas*, D.Tihomirova cer, ka apmeklētāji būs. Mēnesis noslēgsies ar Nīkrāces teātra *Brinida* pirmizrādi Andra Niedzvieža lugai *Es tevi negribēju*.

Ja jūlija beigās organizatori sapratīs, ka no apmeklētāju puses ir gana liela atsauce, tad, iespējams, šāda veida pasākumu plānošana turpināsies, piemēram, vienā mēnesī piektdienu vakaros, bet citā mēnesī – sestdienu.

Jaunas šūpoles

Šogad Līgo vakars Dzeldā bija dubultsvētki, jo paralēli jau ierasto svētku svinēšanai pagasta centrā tika atklātas arī jaunas šūpoles, kuras pirmajā dienā jau steidza izmantot paši mazākie.

Pārsteigumu mazajiem sagatavoja pagasta pārvalde, kura šūpoles izveidoja no budžeta līdzekļiem. Tās izmaksāja 6200 eiro, bet nauda nav nekas salīdzinājumā ar bērnu prieku par tām. Šūpoļiem ir viens karkass, bet divi šūpošanās elementi. Pagasta pārvalde parūpējās, lai jaunā izklaides elementa atklāšana būtu redzama tiešraidē sociālajos tīklos. Šovasar Dzeldā arī citas un jau uzstādītās rotaļu vietas piedzīvoja uzspodrināšanu, ko paveica biedrība *Bērnu draugi* kopā ar brīvprātīgajiem no Francijas.

Mazās nīkrācnieces Karolina Knopkena un Milana Boginska Justīnes Knopkenas uzraudzībā iemēģina jaunās, skaistās šūpoles.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Lai līdz pakalpojumiem varētu nokļūt visi, kam tos vajag

Ir pagājis gads, kopš Latvijā notikusi administratīvi teritoriālā reforma. Vai sociālā darba ikdienā jūtamas pārmaiņas, kādi ir ieguvumi, vai tos saņem arī iedzīvotāji novada tālākajos pagastos? Par to diskutējam ar Kuldīgas novada sociālā dienesta speciālistēm MAIRU BAUMANI (strādā ar pilngadīgām personām), LIGITU BERGMANI (strādā ar ģimenēm un bērniem; abas aptver bijušo Alsungas novadu, arī Ēdoles un Gudenieku pagastu), AGNESI ZĪLĪTI (speciāliste Kuldīgā), MIRDZU RAGU (strādā bijušajā Skrundas novadā) un sociālā dienesta direktori SARMĪTI SEGLIŅU.

Vai jau ir izkristalizējušies pirmie plusi un mīnusi jūsu darbā?
Sarmīte Segliņa (S.S.): – Apvienojoties trīs novadiem, izveidojām kopīgus saistošos noteikumus visam novadam. Tos gatavojot, domājām par labāko risinājumu iedzīvotājiem. Mūsu pakalpojumi ir saņemami dzīvesvietā. Vēl sociālais dienests organizē un piešķir pakalpojumus institūcijās. Ja skatāmies sīkāk, vēl ir sadalījums – pakalpojumi ģimenēm ar bērniem un pakalpojumi pilngadīgajām personām. Cenšamies pakalpojumu iekustināt pagastos.

Pēc administratīvi teritoriālās reformas par ieguvumiem un zaudējumiem diskusijā sprieda Kuldīgas novada sociālā dienesta speciālistes Mirdza Raga, Ligita Bergmane, Sarmīte Segliņa, Maira Baumannē un Agnese Zīlīte.

Agnese Zīlīte (A.Z.): – Kuldīgas iedzīvotājiem nav jūtamas lielas izmaiņas, vienīgi jaunā, valstī noteiktā, mājokļa pabalsta aprēķina kārtība. Strādājam ar GMI (garantētā minimālā ienākuma) pabalsta saņēmējiem, kuriem nav ienākumu un arī darba, lai veicinātu sociālo prasmju apgušanu un savas dzīves kvalitātes uzlabošanu, organizējot nodarbības un lekcijas. Vasarā tās būs reizi mēnesī, bet rudenī – divas reizes mēnesī.

Vai pirms apvienošanās bija jāveic daudz izmaiņu, lai izveidotu novadam vienotus saistošos noteikumus?

S.S.: – Pakalpojumu veidus pārsvārā pielīdzinājām Kuldīgas novada piedāvātajiem.

Maira Baumannē (M.B.): – Par sociālo darbinieci Alsungā strādāju 19 gadus, pirms apvienošanās cilvēki nāca nobažījušies, sakot, ka jaunajā novadā nevienam nepazīs, šurp brauks svešie. Bet šodien visi ir apmierināti, un, kā pašas sakām, mūsu trīnieceiņš – Alsunga, Gudenieki un Ēdole – labi sadarbojas. Nevienam apmeklētāju neatraidām, palīdzam sameklēt informāciju, kas katram nepieciešama. Esmu priecīga, ka sociālajiem darbinie-

kiem ir ieviesta specializācija. Līdz tam 18 gadus strādāju kā universālais kareivis – uz visām pusēm. Šī gada laikā redzu priekšrocību, nu vairāk varu iedziļināties un velētīti laiku saviem pienākumiem par sociālajiem pakalpojumiem.

Vai, jūsuprāt, cilvēki pagastos ir informēti par pieejamajiem pakalpojumiem?

S.S.: – Diemžēl nav. Esam vienu izmēģinājumu uztaisījušas Rendā, aicinājām uz tikšanos ar sagatavotām prezentācijām par sociālo pakalpojumu iespējām, stāstījām par jaunajiem noteikumiem. Bija pārsteigums, ka cilvēki nezināja par tādu pakalpojumu kā, piemēram, asistents. Vairāk tādēļ, ka pēc

tā nebija vajadzības? Uz tikšanos bija ieradusies divi cilvēki. Tagad pašas no savām kļūdām mācāmies, jo nākotnē plānojam iedzīvotāju informēšanu organizēt arī citos pagastos, bet, kad brauksim, konkrētā pagasta sociālie darbinieki cenšies uzrunāt cilvēkus individuāli: „Atnāciet, paklausieties, esiet informēti par iespējām!” Parasti pie sociālajiem darbiniekiem vērsas tad, kad problēma ir jau samilzusi. Arī pagastos dzīvo daudz cilvēku ar invaliditāti, kam, piemēram, ikdienas dzīvē būtu nepieciešams asistents.

Kā asistents viņiem ikdienā palīdz?

S.S.: – Asistenti strādā, sākot no 30 stundām mēnesī līdz 168. Piemēram, asistents pavada cilvēku ar invaliditāti uz veikal, pie ārsta, arī uz darbu. Šo pakalpojumu var saņemt cilvēki, kuriem ir pirmās otrs grupas invaliditāte. Šo pakalpojumu pagaidām novadā izmanto ap 140 cilvēku.

Ligita Bergmane (L.B.): – Asistenta pakalpojumu nevar saņemt cilvēks, kuram nav noteikta invaliditātes grupa. Reizēm, atnākot pie sociālā darbinieka, cilvēks dusmojas un nesaprot, kāpēc. Bet mēs

pakalpojumu nevaram piešķirt, kamēr visi dokumenti un prasības nav sakārtotas. Tādos brīžos cilvēkiem ir rūgtums, jo viņam vajag, bet nevar saņemt. Cenšamies stāstīt, konsultēt, kā un ko darīt.

S.S.: – Cilvēkam pašam jāatrod asistents, tāds, kuram uztaicas un kurš būtu gatavs šos pienākumus darīt. Bet tiem, kuriem tas neizdodas, sociālais dienests palīdz to piemeklēt.

Vai cilvēki baidās prasīt palīdzību?

S.S.: – Cilvēki kautrējas lūgt palīdzību, neatzīst problēmu, bieži nezina par iespējām. Uz pilsētu no pagastiem cilvēkiem ar invaliditāti ir grūti nokļūt, nav transporta. Kuldīgā cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem tiekas mūsu mazajā dienas centrā. Plānots, ka ēka Liepājas ielā 14 taps par mūsdienu sociālo pakalpojumu centru.

Kuldīgā, Dzīnavu ielā, pieejams dienas centrs senioriem. Uz to no pagastiem brauc divas kundzes, kurām šis pakalpojums ir piešķirts. Organizējam nodarbības arī vecākiem, arī uz tām grūti tikt tiem, kuri dzīvo pagastos. Esam spērušas soli uz priekšu, un soli pašiem mēģinām doties vairāk uz

pagastiem. Drīz nodarbības vecākiem sāksies Kabilē.

L.B.: – Iespēja robežās uz nodarbībām var braukt iedzīvotāji arī no blakus esošajiem pagastiem. Tomēr laukos ļoti aktuāls ir transporta jautājums. Sabiedriskais transports uz Kuldīgu brauc maz. Ja var atbraukt, tad atkal ir problēma ar nokļūšanu mājās, jo autobuss nekursē vai arī ir vēlu vakarā, un cilvēkam pilsētā jāpavada puse dienas.

MAIRA BAUMANE:
„Esmu priecīga, ka sociālajiem darbiniekiem ir ieviesta specializācija.”

Vairākas nodarbības notiek arī vakarā, tad atkal ir problēmas ar tikšanu uz tām. Tas lauku cilvēkiem ir šķērslis, lai saņemtu pakalpojumus. Tāpēc tagad cenšamies vairāk pakalpojumu vest uz pagastiem. Pagājušajā gadā Gudeniekos notika apmācības grūti audzināmajiem pusaudžiem, uz tām vedu savus klientus arī no Ēdoles.

S.S.: – Grūti cilvēkus ir motivēt arī braukt un piedalīties. Esam sākušas organizēt atbalsta grupas un sociālo prasmju darbnīcas-nodarbības pagastos, un

tās vada paši sociālie darbinieki. Mēs domājam par to, lai stiprinātu kopienu pagastu teritorijās un cilvēki nebaidītos, nekaunētos apmeklēt sociālos darbiniekus.

L.B.: – Strādāju Alsungas, Ēdoles un Gudenieku pagastā. Tagad vairāk kopā sasaistās Alsunga un Gudenieki. Cilvēki kopā darbojas radošo prasmi darbnīcās. Gudeniecēm ir interesanti, jo pirms tam viņām pagastā šīs darbnīcas notika citā formātā – bija ierīkots kopienu dārzs. Tas mazliet apnika. Šogad viņām ir iespēja braukt uz Alsungu. Varu droši sacīt, ka bijušais Alsungas novads Kuldīgas novadā ir iekļāvies. Viens gan – kad pēc novada apvienošanās sākām darbu, sociālās palīdzības saņēmēji nāca ar domu, ka nu ir jauns novads un būs iespējams saņemt ko vairāk.

S.S.: – Galvenais uzdevums ir virzīt cilvēkus, lai viņi paši apzinās un izmanto savus resursus. Un viņi var izdarīt daudz, tikai ne visi grib, tādēļ cenšamies cilvēkus motivēt, iedrošināt.

L.B.: – Par katru pakalpojumu ir arī dokumentāli jāatskaitās, jākontrolē tā kvalitāte un rezultāts. Arī par asistentiem ir jāiesniedz mēneša atskaite, jo par to tiek maksāta valsts vai pašvaldības nauda. Reizēm cilvēkiem ir aizvainojums, viņiem esot atņemts pakalpojums. Nē, tiek pārvērtēta situācija. Piemēram, ģimenei ar bērniem bijis piešķirts ģimenes asistents, kurš strādājis sešus mēnešus, bet nav progresa. Izvērtējot redzam – šis pakalpojums nedarbojas, vajadzīgs cits. Meklējam risinājumu.

S.S.: – Par ģimenes asistentiem sabiedrībā izveidojies nepareizs priekšstats. Dažbrīd šķiet, ka asistentu uzdevks ir jāiesniedz mēneša atskaite, jo par to tiek maksāta valsts vai pašvaldības nauda. Reizēm cilvēkiem ir aizvainojums, viņiem esot atņemts pakalpojums. Nē, tiek pārvērtēta situācija. Piemēram, ģimenei ar bērniem bijis piešķirts ģimenes asistents, kurš strādājis sešus mēnešus, bet nav progresa. Izvērtējot redzam – šis pakalpojums nedarbojas, vajadzīgs cits. Meklējam risinājumu.

Vai jums ir vieglāk strādāt, kad jomas ir sadalītas: viens atbild par sociālajiem pakalpojumiem, otrs – par palīdzību, bet trešais – par ģimenēm ar bērniem?

Mirdza Raga (M.R.): – Bez šaubām. Varu vairāk strādāt savai konkrētajai jomai. Taču, kad ienāk klienti un jautā par citu tēmu, varu atbildēt. Viens visu nevar, tad tās lietas sanāk apgrābīt.

S.S.: – Tās bija milzīgas pārmaiņas arī valstī, cilvēkiem bija jāpierod.

Cik daudz pakalpojumu novadā ir pieejami?

M.B.: – Novadā ir plašs pakalpojumu klāsts: 20 pakalpojumi ir dzīvesvietā un astoņi – institūcijā. Apvienošanās rezultātā Alsunga ir ieguvusi jaunu – mentora – pakalpojumu, tāds līdz šim tur nebija.

tāk to, ko dara mentors, var redzēt tagad, kad arī Kuldīgā ir kara bēgļi no Ukrainas, – mentors viņiem palīdz iepazīt vietu, kārtot dokumentus u. c. lietas.

L.B.: – Šobrīd ir kopīgs novads, cilvēks, piemēram, nonāk patversmē, vēlāk viņam piešķir dzīvokli kādā novada pagastā, kur ir brīvs. Cilvēks piekriņ un pārceļas, piemēram, uz dzīvi Ēdolē. Pirmos sešus mēnešus mentors viņu ievada dzīvē šajā vietā, palīdz sakārtot dokumentus sociālajam dienestam, pieieties pie ārsta vai speciālistiem. Tas, protams, nav uz mūžu. Cilvēkam jāiemācās pašam visu darīt.

Kuri ir pieprasītākie pakalpojumi?

M.B.: – Aprūpe mājās. Apvienojoties vēl Alsungai par labu ir tas, ka aprūpi mājās tagad var saņemt visi, bet pirms tam pašvaldības samaksātu varēja saņemt tikai vienai vienai pensionāri. Lai to saņemtu, mēģinājām izvērtēt materiālo situāciju. Otrs pieprasītākais ir jau iepriekš minētais asistenta pakalpojums.

SARMĪTE SEGLIŅA:
„Uz pilsētu no pagastiem cilvēkiem ar invaliditāti ir grūti nokļūt, nav transporta. Organizējam nodarbības arī vecākiem, arī uz tām grūti tikt tiem, kuri dzīvo pagastos.”

Vēl izmanto arī mentora pakalpojumu, nodrošinām pakalpojumu vadarbībā cietušām pilngadīgām personām, patversmes pakalpojumu. Laukos netiek izmantots, piemēram, zupas virtuves pakalpojums.

Vai no plašā pakalpojumu klāsta ir arī tāds, kuru neizmanto?

M.B.: – Alsungas, Ēdoles un Gudenieku pagastā neizmanto dienas centru, zupas virtuvi un higiēnas pakalpojumu, jo Alsungai ir savs higiēnas centrs, kuru iedzīvotāji apmeklē.

S.S.: – Gandrīz katrā pagastā ir punkts, kur cilvēki var aiziet izmazgāt veļu, nomazgāties dušā. Šķiet, ka mūsdienās tā nebūtu problēma, bet tā nav, pagastos tas ir aktuāls.

M.R.: – Higiēnas pakalpojumu ļoti daudzi iedzīvotāji izmanto arī Skrundā.

Kurzemnieka publikāciju sērijā Izpēti, izgaismo, risini! šoreiz uzmanības fokusā – sociālais darbs novadā.

- Kuldīgas novada sociālajā dienestā ir 51 darbinieks, no tiem 38 – sociālie darbinieki.
- Ir sadarbība ar 11 pensionātiem, četri no tiem ir Kuldīgas novadā. Ilgāk nākas gaidīt, ja vēlas tikt kādā konkrētā pensionātā.

Sociālie pakalpojumi Kuldīgas novada iedzīvotājiem no 1. janvāra līdz 31. maijam

Statistikā nav iekļauti dati par Ukrainas civiliedzīvotājiem sniegtajiem pabalstiem un pakalpojumiem.

Pakalpojums	Personu skaits	Izmaksāta summa eiro
Patversmes pakalpojums	20	5805,94
Ilgstošas izmitināšanas pakalpojums personām ar zemām vajadzībām un sociālajām prasmēm	3	2217,24
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā pilngadīgai personai	99	173021,32
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā bērnam	9	35879,10
Aprūpes mājās pakalpojums	228	115879,86
Drošības poga	6	360,00
Dienas centra pakalpojums personām ar garīga rakstura traucējumiem	16	1051,50
Senioru dienas aprūpes centrs	15	18250,80
Sociālā atbalsta grupas pakalpojums	5	800,00
Ģimenes asistenta pakalpojums	26	4576,00
BEA (Bērnu emocionālās audzināšanas) pakalpojums	19	119,27
Dušas pakalpojums	40	1894,16
Veļas mazgāšana	38	759,81
Asistenta pakalpojums	154	173343,62
Mentora pakalpojums pilngadīgām personām	1	153,60
Zupas virtuves pakalpojums	28	2888,24
Sociālā rehabilitācija (dzīvesvietā) no prettiesiskām darbībām cietušiem bērniem	49	6860,00
Sociālā rehabilitācija institūcijā ar izmitināšanu (30 dienas)	2	1901,52
Sociālā rehabilitācija institūcijā bez izmitināšanas (10 konsultācijas)	41	8986,89
Sociālajā dienestā 10 konsultācijas	3	745,80
3 konsultācijas pēc sociālās rehabilitācijas kursa beigām (institūcijā)	3	223,74

M.B.: – Manā praksē kāds cilvēks pirmo reizi griežas pie mums, lai piešķir samariešu mobilo mājas aprūpes pakalpojumu, pēc izvērtēšanas to arī piešķirām. Pagāja divas nedēļas un pirmdienas rītā saņēmumu klienta zvanu, tik daudz labu pateicības vārdu nebiju dzirdējusi. Kundze bija ļoti priecīga, kamēr vieni darbinieki mazgājuši, matus safrīzējuši un pēdas aprūpējuši, tikmēr citi nomazgājuši logus, iztīrījuši istabas. Pa visiem trim maniem pagastiem šo pakalpojumu izmanto 19, bet novadā kopā – 210.

M.R.: – Arī Skrundā ļoti slavē samariešu pakalpojumu. Darbinieki visu izdarot un ir laipni, kā paši aprūpējami saka, ņemoties kā ar savām omītnēm.

S.S.: – Gadījumi, protams, ir dažādi, bet labo piemēru ir krietni vairāk.

Vai novadā aktuāls jautājums ir par pensionātiem?

S.S.: – Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās ir vairāk nekā 90 mūsu ievietoto cilvēku. Par tiem, kurus ievietojam mēs, nepieciešamo starpību piemaksā sociālais dienests.

M.B.: – Izvērtējam arī apgādniekus – ja tie ir maksāspējīgi, tad viņiem jāpiemaksā summa, kas noteikta Ministru kabineta noteikumos. Rakstām vēstules, aicinām uz izvērtēšanu. Ne visi atsaucas.

M.R.: – Maksa par uzturēšanos pensionātā ir augsta, arī bērniem ir grūti samaksāt. Daži ir teikuši, ka vecāks nav viņu vispār audzinājis, kāpēc lai tagad viņš maksātu.

S.S.: – Būtu labi beidzot šo jautājumu sakārtot valstiskā līmenī.

Un kā ar dienas centru Dzīnavu ielā?

S.S.: – Šis dienas centru aprūpes mājās pakalpojums palīdz cilvēkiem mūža nogali pavadīt mājās, nevis doties uz institūciju. Tas ir dārgs

pakalpojums, vidēji vienam cilvēkam izmaksā ap 300 eiro mēnesī, un to maksā sociālais dienests, ja cilvēks ir trūcīgs vai maznodrošināts. Ja šī statusa nav, tad pašam cilvēkam ir jāpiemaksā 10%.

Kādi uzlabojumi būtu vēkami sociālo pakalpojumu jomā?

M.R.: – Uzlabot vienmēr var visu. Šodien pēc apvienošanās Skrunda zaudējuma nav, lai gan sāpējuši, tikmēr citi nomazgājuši logus, iztīrījuši istabas. Pa visiem trim maniem pagastiem šo pakalpojumu izmanto 19, bet novadā kopā – 210.

M.B.: – Arī Skrundā ļoti slavē samariešu pakalpojumu. Darbinieki visu izdarot un ir laipni, kā paši aprūpējami saka, ņemoties kā ar savām omītnēm.

S.S.: – Gadījumi, protams, ir dažādi, bet labo piemēru ir krietni vairāk.

Vai novadā aktuāls jautājums ir par pensionātiem?

S.S.: – Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās ir vairāk nekā 90 mūsu ievietoto cilvēku. Par tiem, kurus ievietojam mēs, nepieciešamo starpību piemaksā sociālais dienests.

M.B.: – Izvērtējam arī apgādniekus – ja tie ir maksāspējīgi, tad viņiem jāpiemaksā summa, kas noteikta Ministru kabineta noteikumos. Rakstām vēstules, aicinām uz izvērtēšanu. Ne visi atsaucas.

M.R.: – Maksa par uzturēšanos pensionātā ir augsta, arī bērniem ir grūti samaksāt. Daži ir teikuši, ka vecāks nav viņu vispār audzinājis, kāpēc lai tagad viņš maksātu.

S.S.: – Būtu labi beidzot šo jautājumu sakārtot valstiskā līmenī.

Un kā ar dienas centru Dzīnavu ielā?

S.S.: – Šis dienas centru aprūpes mājās pakalpojums palīdz cilvēkiem mūža nogali pavadīt mājās, nevis doties uz institūciju. Tas ir dārgs

strādāt. Kamēr man nebija pieredzes administratīvajā komisijā, nešķita, ka novadā ir tik daudz bērnu, kuriem vajag korekcijas programmu. Ko ar viņiem darīt? Mēģinām visādi – gan virzīt uz jauniešu centru, gan rīkot atbalsta grupas, lai viņiem izlabotos attiecības ar vecākiem, ar saviem vienaudžiem.

LIGITA BERGMANE:
„Pēc sociālās palīdzības ir lielāks pieprasījums, jo cilvēki saņem naudu. Sociālajos pakalpojumos viņiem tas ir personīgāk – uzticēt un izstāstīt savu problēmu sociālajam darbiniekam.”

L.B.: – Pēdējā gada laikā Ēdolē un Alsungā arī bija korekcijas programma. Tā nav tikai pilsētas problēma vien. Viens no lielākajiem mūsu mērķiem ir sarežģītā nokļūšana uz pakalpojumiem. Te svarīga ir sadarbība ar pagasta pārvaldēm, cik tās var atbalstīt ar transportu, lai nokļūtu uz pilsētu.

S.S.: – Daudz vairāk jādoma ar jāsteno iecere par pakalpojumu aizvešanu uz pagastiem. Lēnām viss sāk arī notikt, piemēram, plašāka ir aprūpe mājās, mentora pakalpojumi laukos.

L.B.: – Mēģinām arī paplašināt asistenta pakalpojumu ģimenēm ar bērniem, bet laukos tam mums trūkst resursu.

(Turpinājums 8. jūlija laikrakstā.)
Inta Jansone, Daiga Bitīniece
Lailas Liepiņas foto

„Te mani pieņēma”

Pētera Rezglāļa mūžs ir raibs, interesants un sarežģīts. Strādājis par šoferi Lejaskurzemē. Vēlāk bijis inspektors Kuldīgas rajona milicijas satiksmes drošības dienestā. No 2000. gada katru dienu veic ierakstus dienasgrāmatā.

IZGLĀBA KĀPOSTI

Pastarītis Pēteris dzimis 1956. gadā Dundagā kolhoznieku ģimenē. Mammai Teklai bija jau 46 gadi. Valdgalē ģimene ieradās no Latgales, brāļi un māsas – krietni vecāki. 1959. gadā gan Pēteris, gan mamma saslima ar vēdertīfu. Gulēja vienā palātā, un izskatījās, ka zēnam cerību vairs nav. Pusdienās atnesa putru, bet zēns nebija vairs ēdējs. Mazais žēlām acīm noskatījās, kā mamma ēd skābu kāpostu zupu. Viņa iedeva puisītim karoti zupas – nebija jau vairs ko zaudēt... Zēns izēda vairākas karotes, pamazām atgriezās apetīte un spēki. Kopš tā laika Pēterim ļoti garšo kāposti – visādos veidos.

Ģimene no 1947. līdz 1988. gadam dzīvoja Pobužu muižā. „Mamma bija slaucēja. Lielo zāli – mūsu virtuvi – izmantoja par kolhoza kantori, bija pat telefons. No rīta visi sanāca un brigadieris nodeva rīkojumu, kas kuram jādara. Bija piepīpēts zils – neviens neskatījās, ka te mazs bērns. Kādreizējo kamīnu tēvs, atgriezies no lēģera, pārmūrēja par plīti. Viņš, leģionārs no 19. divīzijas, padevās gūstā pie Džūkstes. No turienes noietinājums Pelču parkā, tad kājām dzīti uz Skrundas staciju, un tālāk uz Kolimas, Magadanas zelta raktuvēm. 1947. gadā laimīgi atgriezies, viņš aizbrauca uz Latgali kopt savu slimo māti.”

PAZUDA KUKURŪZĀ

Hruščova laikos bija jāaudzē kukurūza, bet ne visur tā auga. „Kad manu brāli – kolhoza pirmo traktoristu – fotografēja avīzē, viņam kukurūzā bija jātūp uz ceļiem, lai augi izskatītos lielāki. 1960. gadā laukā pie mājas kukurūza bija padevusies – ieklīdu tajā un vairs neatradu lielā lauka malu,” atceras Pēteris. Attapušies, ka sīkais pazudis, sāka meklēt. Meklēšanā iesaistījās kaimiņi – ap pussimta cilvēku pēc ilga laika atraduši. Ilgi smējusies, ka apmaldījies kukurūzā.

GRŪTS SKOLAS SĀKUMS, LĪDZ ATROD SAVU VIETU

Pirmās četras klases gājis Pūņas pamatskolā. Līdz tai bija seši kilometri, ko parasti veikuši ar mazo *rafiņu* Kuldīga–Sīkrags – no rīta septiņos prom, vakarā septiņos mājās. Ja autobusā neizdevās iespieties, gājuši kājām caur mežu, kur bija palikuši pussabrukuši bunkuri no *Kurzemes katla*. Lielie puikas pa ceļam gājuši tur uzpīpēt. No 5. klases jau bija jāstrādā kolhozā – jāpelna brīvpusdienas. „Mani pielika muižas klētī pie graudu vērtījamās *Imantas*, kur lielie negāja. Pusi dienas griezu smago kloķi acu augstumā – vairāk neizturēju. Pēc

tam mani uzlika braukt uz siena preses – ja pārtrūkst stieple, jākliedz. Dienā briesmīgs karstums, naktīs visādi zvēri staigā. Man tā puse ļoti nepatika, arī mani tur nepieņēma ne skola, ne radi – vienmēr jutos svešs un nepiederīgs.

Kad 5. klasē atnācu uz Paduri, kur mana māsa bija *Aktīvista* priekšsēdētāja vedekla, bija pavisam cita dzīve! Uzreiz jutos savējais. Ķimales skolā no rīta nejadzēja ne mēteļi, ne cepuri – uzreiz uz skolu prom. Un Minniņa – kādus borščus vārīja! Etiķis uz galda – lej klāt, cik gribi. Kāpostu zupai kartupeļus atsevišķi izvārīja. Te bija tautisko deju kolektīvs un koris. Skolotāja Burčaka teica, ka man ir pirmā balss, un pirmo reizi mūžā dabūju piecnieku. Bija sporta laukums, un man eksistēja tikai futbols – biju vārtsargs.

Bēmība Ķimalē bija visskaistākais laiks. Skolotājas bija stingras. Klases audzinātāja Elza Viļuma, ja nebiji izmācījies, lika iet mācīties pie viņas skolas augšstāvā. Tur dzīvoja arī vēstures skolotāja Anniņa Ercuma, kurai bija meitiņa. Vajadzēja tikai pajautāt, kā iet Maritiņai, un mamma varēja visu stundu stāstīt. Taistījām visādus jokus, nebiju uz kašķi. Braucām uz *Tigu* laukiem lasīt kartupeļus, Ķimales skolā bija ļoti skaisti izlaidumi. Vienmēr spēlēja Kolāti.”

VIENS NO NORMĀLĀKAJIEM

„Tolaik bija obligātā vidējā izglītība, bet brāļi un māsa iestājās, lai eju uz Skrundas 42. PPTS mācīties par krāsotāju. Biju viens no normālākajiem – tur sūtīja no Irlavas un līdzīgām iestādēm mācīties par mūrniekiem, apmetējiem un krāsotājiem, lai nenokļūtu cietumā. Iepriekšējā gadā audzēkņi

nodedzināja skolu, mūs sūtīja uz tiesu klausīties, kā nevajag darīt. Dzīvojām vagoniņos, un bija baigā vardarbība. Vienu puiku nežēlīgi atspārdīja, viņš gulēja vagoniņā, un neviens nelikās zinis. Iedevu viņam trīs rubļus, lai brauc mājās. Cilvēks aizbrauca un nomira. Pēc tam sūtīji paši nesa zārku. Tur starp astoņpadsmit un deviņpadsmitgadīgajiem manos piecpadsmit gados bija cīņa par izdzīvošanu, kurā izglāba futbols. Mani nolika vārtos. Divreiz sita 11 m soda sitienu, un abas reizes atvairīju. Galvenais pateica: „To neaiztikt!” Mani pieņēma komandā. Beidzot skolu, saņēmu trešo krāsotāja kategoriju. No 28 audzēkņiem tā bija tikai diviem.”

DARBA GAITAS

Pēc mācībām bijis jāstrādā Kuldīgas PMK, kas deva nosūtījumu. Pēteris piedalījies piecstāvu ēkas celtniecībā pie *Vējiņa*. „Pagrabā ar lielo, smago atskaldāmo āmuru savos 16 gados astoņas stundas situ lūkas betona bloku sienās. Mazs puika lēkāju līdz tai *drebillkai* – vakarā vairs ēst negribējās. Kolhoza *Aktīvist* priekšsēdis Pogiņš parūpējās, lai mani pārceļ uz turieni. Te arī biju jaunākais strādnieks. Remontējām fermas, pēc tam gāju par krāsotāju – biju vienīgais diplomētais krāsotājs. Parādījās lepna krāsa – ūdens emulsija. Attaisi tik bundžu un krāso – ne vairs kaļķi jādzēsē, ne vecā krāsa rūpīgi jānomazgā!” atceras Pēteris. „Bet sacirtu roku un saņēmu poti pret stinguma krampjiem, mani iepriekš nepārbaudīja uz alerģiju. Ar šo alerģiju gadu nomocījies. Iestājos autoskolā, jo kaimiņš, motosportists Māris Grīniņš uzmundrināja: „Ko tu par krāsotāju – nāc par šoferi!” Ieguvu vidējo izglītību, jo au-

„Inteligents un precīzs lasītājs – ierodas katru piektdienu 15.00 pēc jaunākās latviešu literatūras un vēstures tematikas grāmatām.”

(Bibliotekāre Žanete Ivanovska.)

„Pēteris ir labs, gādīgs vīrs, cilvēks ar zelta rokām – viņš prot ļoti daudzus darbus, arī sieviešu.”

(Dzīvesbiedre Ausma Burkovska.)

Lejaskurzemē uz paša samontēta auto – iesākumā bija rāmis. 1970. gads.

Pēteris Rezglālis atceras piedzīvoto.

toskolā to prasīja. Brālis no šofera aizgāja par traktoristu, un man iedeva viņa *būdmašīnu*. Vadāju būvbrigādei materiālus un cilvēkus.

Sākumā dzīvoju *Šalkās* pie māsas Albīnas. 1973. gadā uzcēla *Vesmas*, kur dabūju istabiņu. Citi mācījās, kamēr es pelnīju, turklāt nepipēju, ne dzēru. Man bija atskaņotājs, magnetofons, *vefiņš* un vēl 1000 rubļi *uz grāmatīņas*. Balles Deksnē – tas bija kaut kas! Puiši no Ķimales gāja uz Deksnu un kāvās ar kuldīdzniekiem. No sākuma balles bija *Arājos*. Mani ar magnetofonu bieži aicināja uz ģimenes viesībām, jo tolaik atskaņotājs bija retajam. Man iedeva pārrakstīt vecās *Bellaccord* plates un Paula Saksa ierakstus. Biju arī ciema deputāts.”

ARMIJAS LAIKS

1976. gadā Pēteris tika iesaukts Padomju armijas dienestā – vispirms Baltkrievijā, tad Mongolijā. „Iedeva sauso pārtiku – divas kastes divām nedēļām. Konservus paredzēts uzsilīt, bet kur sildīsi – nebija pat atgriežamo. Uztrinām armijas siksmai malu, ar ko attaisīt. Ēdām ar bundžu vākiem. Nakšņojām tamburā – labākās vietas aizņēma uzbeki. Urāli bija ļoti skaisti, braucām līdz Irkutskai – tumšai un neīrai. Mūs iesēdināja jaunā sastāvā un veda uz Mongoliju. *Izlādēja* 30–40 grādu karstumā, ēdamais sen beidzies. Kolonnu dzina 5 km pa tuksnesi, līdz parādījās karaspēka daļa, kur nakšņot. Tur mums atņēma pulksteņus. Nepadevos un sadragāju savu pret sienu, lai nav nevienam! Kazarmā nebija elektrības. Otrajā dienā mūs *salādēja urālā* un veda, veda, veda... Visapkārt tuksnesis, neviena koka. Ziemā mīnus 30–40 grādi, vasarā +40, +50. Iedeva jaunus ādas zābakus kā ofi-

cieriem, formas no vislabākā kokvilnas auduma un īstas ādas siksņas ar nolakotām sprādzēm, kas nav jāspodrīna. Bijām jauna daļa, gulējām teltī. Vakaros dzina ierindā ēst. Tuksnesī jau pulksten sešos septiņos tumšs, ko ēd, neredz, tikai kaut kas čirkst starp zobiem. Ūdens blašķē pie jostas saulē sakarsis. 150 cilvēku saslima ar dizentēriju – visas malas *nomīnētas*. Visi guļam angārā, hlorēts ūdens, ēdiens. Apkārt apvilka dzeloņdrāti, un domāja, ko ar mums darīt – vai nesāksies holēra. Visapkārt staigāja savvaļas zirgi un sasvīduši, smirdīgi kamieļi. Kamieļa splāviens lipīgs, smirdīgs, zils. Biju operators izlūku divizionā. Bija monitors, līdzīgs datoram uz baterijām, un austiņas. Uz ekrāna parādījās svītrīns un austiņas – skaņa. Būtu jāatpazīst ienaidnieka kolonna tuksnesī. Tur – vieni vienīgi kamieļi. Elektrību ražoja generatori.

Algu maksāja tugrikos. Viens tugriks bija 25 kapeikas. Mēnesī 15 tugriki un 15 paciņas cigarešu sešu kapeiku vērtībā, nesmēķētājiem – 2 kg cukura. To *veči* tūlīt atņēma, lika brāgā ugunsdzēsamo *bogatīru* tvertnēs, ko pirms tam neizmazgāja, un staigāja vemdami. Daļā rādīja kino. Reizēm arī pa latviešu filmām, piemēram, *Pūt, vējiņi!* – mājās tādu nekad neskatītos, bet te to darīju ar tādu apetīti! Māsa sūtīja avīzes rullīšos. Brīvajos brīžos staigāju pa tuksnesi un meklēju pusdārgakmeņus – halcedonu. 1977. gadā parādījās ūdens spices kazarmās un beidzot varēja nomazgāties.”

ATGRIEŠANĀS MĀJĀS

„1978. gada novembrī mani atvaļināja un no Ulanbatoras lidoju pāri Altajam. To skaistumu! Zvaigznes tik spožas kā lampas, tik krāšņi koki un zāle, pusotru gadu neredzēti! Atkal sāku braukt par šoferi. Apprecējos. Aizvietotāji pāris reizi mašīnu sasita, bet jāremontē bija man. Tas man nepatika, tādēļ aizgāju strādāt uz ceļu patruļdienestu. Biju Kandavas tehnikumā ieguvis automehāniķa specialitāti. Ceļu patruļdienestā bija ļoti draudzīgs kolektīvs – Valdis Dakteris, Mārtiņš Jansons. Iestājos universitātes Juridiskajā fakultātē. Kad patruļdienestā nomainījās vadība, viss bija citādāk. Iesniedzu atlūgumu. Aizbraucu *Pobužos* kopt slimo mammu. Starp sievieti un mammu izvēlējos mammu. Kad mamma aizgāja, sākās visgrūtākais periods.

Bet 2006. gada 16. decembrī atbraucu uz balli Deksnē, kur satiku Ausmu, un atkal kļuva par laimīgāko cilvēku.”

Alise Volanska
Pētera Rezglāļa arhīva un
autores foto

Izpratne par pieaugušo dzīvi un uzņēmējdarbību

Pirmais vasaras mēnesis ir noslēdzies. Arī novada skolēni beiguši savas pirmās darba gaitas jūnijā. Gan uzņēmumu vadītāji, gan paši jaunieši ir priecīgi un apmierināti. Daudzi smēlušies iedvesmu no priekšniekiem, bet citiem ir atziņas par dzīves realitāti.

Piedāvā līdzfinansējumu

SIA Saldus ceļinieks Kuldīgas filiāles vadītājs Jānis Jansons to sauc par ļoti veiksmīgu trīspusējo sadarbību starp pašvaldību, skolēnu un darba devēju.

JAU AR PIEREDZI

Kuldīgas novada pašvaldības veidotajā projektā uzņēmums piedaloties jau kopš tā pirmsākumiem. Finansējums no pašvaldības puses motivējot gan uzņēmējus vasarā nodarbināt jauniešus, gan pašus skolēnus iepazīt dažādas darba vietas. J.Jansons atzīst, ka uzņēmums katru vasaru izvēlas pušus, nevis meitenes. Darbs esot fiziski grūts, tam nepieciešams gri-

basspēks, un tas prasa lielāku slodzi. Darbs gan neesot īpaši pieprasīts, šī jauniešiem parasti nav pirmā izvēle. Šo faktoru dēļ katru gadu uzņēmums piedāvā līdzfinansējumu, kas šogad ir papildu 100 eiro pie algas. Taču J.Jansons atzīst, ka katru gadu *Saldus ceļinieka* Kuldīgas komanda gaidot skolēnus. Lielā un plašā uzņēmuma teritorija ikdienā ir jāuzkopj, un to vislabāk pieprotot tieši jaunieši. Parasti viņi nākot jau ar pieredzi zāles pļaušanā, tāpēc neviens nav īpaši jāapmāca. Atsauksmes par strādniekiem vienmēr ir pozitīvas, viss tiekot izpildīts, arī sūdzību vai aizrādījumu neesot.

LĪDZĪGI DARBI KĀ MĀJĀS

Dāvim Grundmanim ir 17 gadu, un viņš mācās Viļa Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā. Šis ir viņa pirmais vasaras darbs. Iepriekš strādāt esot gribējies, taču bijis slinkums. Šogad Dāvis ir saņēmis, jo vasarā esot diezgan daudz brīvā laika, tāpēc vienu mēnesi varot veltīt strādāšanai. Par *Saldus ceļinieku* bijušas pozitīvas atsauksmes no paziņām, kā arī uzņēmums piedāvājis gandrīz tādus pašus darbus, kādus viņš darot mājās. Esot jāpļauj zāle, jāapgriež krūmi, jāzūtur tīra un sakopta uzņēmuma teritorija Kuldīgā, kā arī jāpalīdz sanest un sakārtot ceļazīmes noliktavās. Arī

darba kolektīvs esot atsaucīgs, pirmā diena gan bijusi neierasta, taču jauniešiem esot ātri uzņemts un nedrošība zudusi. Tā kā šis ir pirmais nopietnais Dāvja darbs, tad četras stundas strādāt esot pilnībā pietiekami. Runājot par piemaksu, Dāvis atzīst, ka tas ir bijis tikai kā papildu pamudinājums šeit strādāt, taču konkrētu mērķu naudas tērēšanai neesot – galvenais, ka varot strādāt un lietderīgi pavadīt laiku. Par novada pašvaldības projektu viņš izsakās atzinīgi – tā var iegūt darba pieredzi, kas nenoliedzami ir svarīga izaugsmei. Arī nākamgad viņš vēlētos atgriezties *Saldus ceļinieka*.

Dāvis Grundmanis, strādājot ar zāles pļāvēju SIA Saldus ceļinieks.

Karīna Kiričko, Aleksandrs Gailītis un Aija Adriana Žube SIA Provinces sēta brīvdienu mājā Raxti, kopīgi uzkopjot terasi.

Viegli nav, taču ļoti interesanti

Karīna Kiričko no V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas, **Aija Adriana Žube** no Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas un **Aleksandrs Gailītis**, kurš mācās Rīgas Teikas vidusskolā, šovasar strādā SIA Provinces sēta brīvdienu mājā un apartamentos Raxti.

IZVĒLAS STRĀDĀT VIENATNĒ

Meiteņu pienākums esot uzņemt istabas, taču Aleksandrs ir atbildīgs par pārējo teritoriju – viņam jānopļauj zāle, jālako, jāelļo krēsli un galdi. Karīnai šis ir pirmais vasaras darbs. Viņa atzīst, ka viegli nav, taču ļoti interesanti. Tā kā Karīna esot kautrīga, tieši pirmo darbu viņa gribējusi bez tieša kontakta ar cilvēkiem, piemēram, apkalpošanas sfērā kafējnicās. Raxti esot bijis tam piemērots variants.

Aijai gan šī ir otrā darba pieredze, taču arī sava kautrīguma dēļ *Raxtus* sauc par vislabāko izvēli, jo varot strādāt vienatnē. Abas meitenes vienmēr esot kopā, jo tā var ātrāk izdarīt darāmos darbus. Viņas ātri sadraudzējušās, un brīvajos brīžos esot vismaz kāds, ar ko parunāt un vajadzības gadījumā paprasīt padomu. Arī Aleksandrs varot strādāt savā nodabā. Viņa pārziņā ir visi āra darbi.

Jaunieši stāsta, ka ļoti patīk šeit strādāt, jo esot sakopta vide, skaists interjers un mierīga atmosfēra. Arī darba kolektīvs esot ļoti pretimnākošs, un ikvienam varot lūgt padomu. Aleksandrs atzīst, ka šādā veidā var gūt pieredzi arī no pašiem priekšniekiem par to, kā ir vadīt pašam savu izveidoto uzņēmumu, un tas noteikti būs noderīgi nākotnei.

CENŠAS MOTIVĒT TĀLĀKAM CEĻAM

Aija Pušilova, SIA Provinces sēta vadītāja, stāsta, ka šī ir noderīga pieredze gan uzņēmējiem, gan, protams, jauniešiem. „Katru gadu skolēni dara tik, cik var izdarīt. Ir būtiski, ka pašam ir vēlme gribēt darīt, gribēt strādāt. Ja gribasspēks nav tik izteikts, tad darāmais darbs līdz ar to paliek grūtāks,” atzīst Aija. „Daudziem jauniešiem šī ir pirmā darbavietā, pirmā pieredze. Tas ir liels šoks, jo neviens nezina, uz ko viņš piesakās un ko sagaidīt. Tikai nokļūstot šajā vidē, cilvēks saprot, ar ko reāli ir jāsaskaras. Starp mani un darbiniekiem viss nebeidzas tikai ar darāmo darbu nodiktēšanu. Es cenšos viņus motivēt un iedot zināšanas viņu ceļam tālāk.”

Atrast pastāvīgus darbiniekus

Jaunieši gribot strādāt, ir nācies pat citreiz atteikt, atzīst SIA Skolas maize un kafējnicās *The Marmalade* vadītāja Iveta Einberga.

APGŪSTOT VISU ĀTRI UN IR APZINĪGI

Uzņēmums jauniešu nodarbinātības projektā piedalās jau no pirmā gada. Jūnijā *Marmelādē* strādāja divas meitenes, bet pārējos mēnešos būšot pat pa četriem darbiniekiem. Jaunieši vasarā esot papildu darbaspēks, kā arī iespēja atrast pastāvīgus darbiniekus, kuri turpina strādāt arī pēc tam. „Citreiz no mūsu

pusēs to uzskatām pat par sociālo darbu, jo dodam jauniešiem iespēju pamēģināt strādāt,” saka Iveta. „Protams, ne vienmēr šis būs darbs, kas būs viņa nākotnes profesija. Taču vismaz jauniešiem nokļūstot pieauguša cilvēka dzīvē, saskaras ar realitāti, nevis dzīvo ar vecāku izsniegtajiem līdzekļiem.” Galvenais, ka jaunieši paši gribot strādāt, apgūstot visu ātri un ir apzinīgi. Katru gadu noteikti ir arī pa vienam puisim, kurš meiteņu kolektīvā ienesot citas vēsmas. Katrs darbinieks esot fantastisks, ar savu personību un ar labu humora izjūtu.

ARĪ VIRTUVĒ STRĀDĀT IR FORŠI

Alise Dagnija Skudika *Marmelādē* uz maiņām strādā kopā ar savu draudzeni. Kad esot meklējušas darbu, kafējnicās vadītājas dēļ joka pēc esot piedāvājis iespēju šeit strādāt, taču meitenes to apdomājušas nopietni un pieteikušās. Alises pienākumi saistīti ar darbu virtuvē – palīdzēt sagatavot saldus riekstiņus, bulciņas, picīņas, mazmaizītes, dažkārt novākt netīros traukus. Viņa esot apmierināta ar darbu virtuvē, jo ir kautrīga meitene un ar apmeklētājiem runāt nevēlas. Taču virtuvē esot laba kompāni-

ja, ar komandu varot arī pajokot. Pirmajās dienās bijis grūtāk, jo viss vēl ir jauns, kolēģi nepazīstami, bet tas ātri mainījies. Saprīgtākie brīži bijuši ap Jāņu laiku, kā arī tajās stundās, kad sarodas daudz klientu. Mēnesis pagājis ļoti ātri, un meitene labprāt strādātu vēl. Četras stundas liekas par maz, jo darbs patīkot. Alise uzsver, ka iegūtā pieredze esot ļoti nozīmīga – varot redzēt, kā cilvēki strādā, nopelna naudu, cik grūti vai viegli tas ir. Arī nākamgad Alise vēlētos strādāt *Marmelādē*, taču atlikušo vasaru viņa cer atpūsties un aizbraukt uz Klaipeņu.

Alise Dagnija Skudika no Kuldīgas Centra vidusskolas jūnijā strādāja kafējnicā *The Marmalade*.

Viena otrai kā atbalstošs plecs

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā (KTTT) viesu uzņemšanas dienesta specialitāti šogad beidz astoņas jauniešas. Kurša audzinātājai Evitai Pētersonei šis ir pirmais audzināmais kurss, par ko viņa teic: „Viņas visas ir manas meitenes! Kad skolā minu manas meitenes, visi jau zina, ka runāju par savu kursu. Katra ir citādāka, taču tajā pašā laikā – vienotas. Teiciens viena par visām, un visas par vienu ir viņām atbilstošs.”

PIEMĪT LAIPNĪBA, IZTURĪBA UN PACIETĪBA

Šis kurss ir E.Pētersones pirmā pieredze gan kā skolotājai, gan kurša audzinātājai: „Mēs tiešām esam kā viena komanda. Viņām visām piemīt izturība un pacietība, viena otru vienmēr atbalsta. Manuprāt, tieši šādām īpašībām ir jāpiemīt viesu uzņemšanas speciālistiem, jo, lai uzņemtu viesus, ir jābūt labestīgam, smaidīgam, izturīgam un pacietīgam. Šo četru gadu laikā viņas par tādām ir kļuvušas. Varētu teikt, ka skolotāja Inga Trumsīna meitenēm ir kā otrā mamma, viņa KTTT strādā trīs gadus, pie viņas apgūts viss par viesu administrēšanu, kopā apmeklāti starptautiski konkursi. Visas ieguvušas iemaņas praksēs viesnīcās un viesu namos Kuldīgas novadā un ārpus tā.”

Topošās viesu uzņemšanas dienesta speciālistes. No kreisās: Samanta Brūdere, Maira Sala, Linda Kirkopa, Mārīte Jansone, Amīna Sņegova. Kopā ar viņām kurša audzinātāja Evita Pētersone. Vēl kursā mācās Marika Seķe, Inta Tomase un Rebeka Vesele.

KATRAI GŪTĀ PIEREDZE UN TALANTI DAŽĀDI

Skolotāja I.Trumsīna teic: „Viņas zina, kā noorganizēt konferences, prot strādāt ar programmu, ar kuru strādā viesnīcas visā pasaulē.” Gribot izcelt audzēkni Lindu Kirkopu – viņa nākotnē varētu būt izcila viesnīcu rezervāciju departamenta darbiniece. Linda ir ļoti rūpīga, dokumentus vienmēr noformē skaisti un kārtīgi. Un, to nosūtot viesim, rodas priekšstats

par viesnīcu, tās attieksmi. Savukārt ar Mārīti Jansonu abas pirmo reizi devušas uz *Skills Latvia* konkursu Rīgā. „Mēs bijām pirmās, kuras pārstāvēja skolu pēc ilga pārtraukuma. Abas ieguvām lielu pieredzi.” Ar Samantu Brūderi šopavasār piedalījās Latvijas Mākslas akadēmijas dizaineru maģistra darbu aizstāvēšanā. „Studenti no dažādām pasaules valstīm prezentēja savus darbus, mēs diskutējām izteicām savu redzējumu

par tūrisma attīstību Kuldīgā.” Samanta esot laba organizatore, ja nepieciešams kādam nodot ziņu, ko sarunāt, tad jāzvana viņai.

Vēl pedagoģe ļoti priecājas par Mairu Salu, kura šo gadu laikā ļoti uzlabojusi komunikācijas prasmes. Mairai ļoti labi padodoties dažādu programmu izveide konferencēm. Ar Amīnu Sņegovu bijušas interesantas diskusijas. Pirmajā kursā viņa devusies praksē uz Jūrmalas viesnīcu, tur nācies

saskarties ar dažādām situācijām, ne visai labu pieredzi, strādājot ar krievvalodīgiem cilvēkiem, taču tagad meitene zinātu, kā šajās situācijās rīkoties.

Linda, Samanta, Mārīte, Amīna un Maira piedalījās skolā rīkotajā pedagogu konferencē vairāku dienu garumā, kur veiksmīgi prezentējušas viesnīcu vadības programmu *Ericsoft*: „Tas bija izaicinājums – Latvijas pedagogu vidū vadīt prezentāciju, taču meitenes bija ļoti drošas un ar visu tika galā,” teic I.Trumsīna.

NĀKOTNES PLĀNI ATŠKIRAS

Vai visas strādās savā nozarē? Vilgālniece Samanta un tukumniece Linda atzīst, ka vēlas iegūt zināšanas arī kādā citā nozarē, taču kādā, vēl nezinot. Mārīte ir sablīniece, viņa nākotnē gribētu izveidot pati savu viesu namu mežā pie ezera. Arī kuldīdzniecei Amīnai ir līdzīgs sapnis, taču viņa atzīst, ka nezina, vai tas tuvākajā laikā tiks piepildīts, jo tam vajadzīgs finansējums. Šobrīd viņa plāno atrast darbu savā nozarē un kādu laiku pastrādāt. Kuldīdzniece Maira plāno palikt savā nozarē, strādājot kādā viesu namā, vēlāk papildinot zināšanas kādā citā jomā.

Mērķus sasniedz klusi un nemanāmi

Loģistikas darbinieka specialitāti beidz 11 jaunieši. Audzinātāja Līga Muceniece viņus raksturo kā ļoti klusus: „Jāsaka, ka četru gadu garumā nekas nav mainījies. Tādi klusi viņi ir pēc dabas. Labi atceros pirmā kursa 1. septembri – ieejot klasē, jutos kā teātra galvenais mākslinieks, jo visa zāle bija klusa.”

L.Muceniece gan atzīst, ka ne daudz runīgāki jaunieši šo gadu laikā ir kļuvuši. Kopīgi piedzīvojumi gan bijuši maz kovīda pandēmijas dēļ. Ekskursijas bijušas vien pirmajā kursā.

VĒRTĪGA PRAKSE, EKSKURSIJAS UN KURSABIEDRI

Kuldīdzniecei Lāsmāi Zanei Kļaviņai šī profesija ieinteresējusi atvērto durvju dienā. Atmiņā palikušas ekskursijas uz Liepājas lidostu, Ādažu čipsu fabriku, vēl apmeklēts teātris, balets un citi kultūras pasākumi. Praksē Lāsma bijusi Kuldīgā, veikalā *Maxima*, un *Energoparkā*: „Abās vietās uzzināju daudz ko jaunu. *Energoparkā* – vairāk par kravju pārvadājumiem, *Maximā* – par to, kā notiek preču piegāde, pieņemšana.” Viņa un vēl divi kursabiedri piedalījies konkursā *Biznesa kannas*, kur guvuši 1. vietu, balvā iegūta iespēja pusgadu studēt Biznesa augstskolā

Topošie loģistikas darbinieki. No kreisās: skolotāja Līga Muceniece, audzēkņi – Sonora Benefelde, Megija Vonda, Jans Alens Berševics, Dāvis Peskovs, Guntis Gross, Lenarts Oto Ore, Kristiāna Kārklīņa, Lāsma Zane Kļaviņa, Andžela Orlova, Megija Ločmele. Kursā mācās arī Mārcis Polis.

Turība. Šo iespēju viņa pēc skolas beigšanas izmantošot.

Pāvilstniekam Lenartam Oto Orem atmiņā paliks KTTT kora *Liepzieds* brauciens uz Slovākiju 1. kursā. Kopā ar tūrisma pakalpojuma konsultantiem braukts uz Tallinu, Helsinkiem un Sāremā salām: „Uzzināju daudz par dažādiem tūrisma objektiem, tūrisma meitenes ļoti labi vadīja ekskursiju, prata labi pastāstīt.” Lenarts teic, ka piedzīvojumi bijuši arī ikdienā skolā, taču ne tik spilgti, lai stāstītu. Kursu viņš raksturo kā diezgan klusu un

daļēji saliedētu.

Aizputniekam Janam Alenam Berševicam interesē viss, kas saistīts ar transporta pakalpojumiem, un atmiņā paliks labi pavadītais laiks ar kursabiedriem ekskursijās. Vērtīgu pieredzi viņš guvis ekskursijā uz *Jysk* noliktavu Rīgā: „Tur redzēju, kā notiek loģistikas process, organizācija, transporta kustība.” Pirmo reizi skolu un sevi pārstāvējis *Skills Latvia* konkursā Ķīpsalā kravju pārvadājumu nominācijā. Jans tālāk plāno studēt Rīgas Tehniskās universitātes Inženierzināt-

ņu un ekonomikas fakultātē.

Dāvis Peskovs atzīst, ka pietrūks kolektīva un skolotāju: „KTTT ir lieliska skola, skolotāji vienmēr bijuši ļoti pretimnākoši, bet kursabiedri – draudzīgi.” Viņš pēc skolas beigšanas dzīvos Ventspilī un strādās loģistikas uzņēmumā *Malmar Sheet Metal*.

Megija Ločmele teic, ka interese par loģistiku pēc četriem mācību gadiem nav zudusi un viņa strādās savā nozarē. Žēl būs šķirties no kursabiedriem – viņi bijuši *forši*. Brīvajā laikā Megijai

patīk braukt ar auto un atpūties pie ūdens.

INTERESES MAINĪJUŠAS

Andžela Orlova atcerēsies dažādus atgadījumus no ikdienas ar kursabiedriem – tos gan stāstīt nevarot. Viņa teic, ka kurss uz kopējā skolas fona ir diezgan kluss un nemanāms, taču klasē gan klusi neesot. Viņai interesē sports, tāpēc pēc skolas Andžela apsver iespēju apgūt fizioterapeita profesiju vai arī strādāt savā nozarē.

Guntis Gross teic, ka šo gadu laikā intereses mazliet ir mainījušas – mēģinājis izveidot savu smago auto loģistikas uzņēmumu, taču tas nav izdevies. Šobrīd Guntis strādā par šoferi Kuldīgā. Brīvajā laikā labo automašīnas, agrāk aizrāvējis ar motokrosu. Kristiāna Kārklīņa sapratusi, ka loģistikas nozarē nevēlas strādāt, viņa grib būt manikīra speciāliste un plāno šo arodu apgūt. Megijai Vondai atmiņā paliks praksē Brocēnos, Alsungā un Kuldīgā iegūtās zināšanas: „Interesantāk bija ražošanas uzņēmumā *Karlsberg* Brocēnos. Tur darīju visu ko.” Viņa vēl nav izlēmusi, ko darīt pēc skolas beigšanas. Sonora Benefelde pēc prakses *Kuršos* sapratusi, ka šī profesija nebūs īstā: „Darbs tur bija ļoti neievidīgs.” Viņa plāno turpināt mācības kādā radošā nozarē: „Man patīk zīmēt, agrāk gāju arī mākslas skolā. Brīvajā laikā apmeklēju TRX nodarbības.”

Amandas Gustovskas
teksts un foto

PĀRDOD

AUTOMAŠĪNU *Chrysler Voyager*, TA. Benzīns, gāze. 1999. gada izlaidums. Tālr. 29781061.

AUTOMAŠĪNU *Opel Astra*, 1,2 l, benzīns (1999. g.). Tālr. 29626921.

Piedāvājam kvalitatīvas **BĒRZA BRIKETES**. Ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā 296,80 EUR ar PVN par paleti. Tālr. 20331463.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumus **MALKU**; sausu, skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 25971768.

MEDU (3 l/20 EUR), **ZIEDPU-TEKŠŅUS** (15 EUR/kg) un **ŠŪNU MEDU** ar piegādi mājās svētdien, 10. jūlijā. Tālr. 26441406.

Lauku vistu **OLAS**. Tālr. 26211023.

10 mēn. vecas brūnas un baltas **DĒJĒJVISTAS**. Bezmaksas piegāde, pērkot 10 gab. un vairāk. Tālr. 24976880.

KVIEŠUS, AUZAS. Tālr. 26064339.

Sestdien, 9. jūlijā, 22.00 Vārmē, brīvdabas estrādē *Liepu birzs,*
ZAĻUMBALLE.
Spēlē grupa *Brekšu Pekši.*
Ieeja: 7 EUR.
Darbosies bufete.

DIVI IR VIENS.
10.07.2022.–31.07.2022.
Kuldīga, Mucenieku iela 19.
INGAS BUNDZES
— lelles un rūķi.

IEVAS BANKAS
gleznas.
Amatierdarbu izstāde
GADALAIKI.
Izstādes atklāšana: 10. jūlijā 14.00.

W SVEASKOG
BEZ MAKSAS attīra no krūmiem laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsma atlikumus, šķeldojamo materiālu.
☎ 25 622 293 (Ārija)

PĒRK

Pērk vai vēlas īrēt **PAGRABU** vai telpas dārzenu uzglabāšanai. Tālr. 28925676.

Vietējais mežsaimniecības uzņēmums pērk visu veidu **MEŽU** un **LAUKU ĪPAŠUMUS**: izcirtumus, jaunaudzes, augošus mežus. Augstākā cena reģionā līdz pat 22 000 EUR/ha. Interesē lielas platības. Tālr. 25731315.

Augošus, nokaltušus **KOKUS MALKAI**, paši zāģējam. Samaksa tūlītēja. Tālr. 20219102.

TRAKTORUS, piekabes. Tālr. 25357742.

MUCU ŪDENIM. Var būt uz riteniem. Tālr. 26284210.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, teļus, jērus, zirgus. Kautsvarā, dzīvsvārā. Paaugstinātas cenas, apjoma piemaksas. Bioloģiem augstākās cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20238990.

GAIENES Kuldīgā, ir iespējams transports pie klienta. Visi laipni gaidīti. Tālr. 24914134.

Pērk **SĒNES** un citas meža veltes. Varam piebraukt. Planīcas iela 1, *šmuļu* sētā. Tālr. 20006287.

DAŽĀDI

Visu veidu **JUMTU** un **CELTNIECĪBAS** darbi. Tālr. 28254588.

Sertificēts **TAKSATORS** profesionāli izgatavos inventarizācijas lietu jūsu mežam. Cena: 50 EUR! Piedāvājam arī **MEŽAUDZES** novērtēšanu, cirsma dokumentācijas sagatavošanu, īpašuma robežu, kupicu ierīkošanu un atjaunošanu, bezmaksas konsultācijas. Strādājam visā Latvijā! Tālr. 25731315.

SIA Bērzi plus notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. **PĒRKAM** šķeldošanai zarus, zāģētavu atgriezumus, gatavo šķeldu, skaidu. Tālr. 29150380.

VAJADŽĪGI

Igaunijas uzņēmums *Alfa Kvadra Invest OÜ* (14391949) aicina darbā **DARBINIEKUS** dzelzsbetona konstrukciju rūpnīcā Somijā. Darbs stabilā uzņēmumā, samaksa: 11,20 EUR stundā (neto). Izaugsmes iespējas, nodrošinām sociālās garantijas, apdrošināšanu. Vēlama pieredze betonēšanas vai celtniecības darbos, savs transports. Lūgums atsaukties kandidātus ar nopietnu attieksmi pret darbu. Aicinām pieteikties darbam, sūtīt CV e-pastā: janis.alfakvadra@gmail.com. Vairāk informācijas, zvanot pa tālr. 29997816.

DĀRZĀ UN UZ LAUKA**Zaļās ziepes – pārbaudīts līdzeklis**

Laputis savairojušās uz biešu lapiņām.

Siltajā laikā, kad dārzos viss aug griezdamies uz nebēdu, vairojas arī kaitēkļi. Ir dažādas metodes, kā cīnīties.

Kuldīdzniece Laila bažījās par maziem, melniem kukaiņiņiem, kas uzmetušies uz sarkano biešu lapiņām. Izskatās kā mušiņas vai skudriņas. Kādreiz tādas bijušas uz puķēm, apkarojusi ar zaļajām ziepēm. Tagad viņa baidās šo līdzekli izmantot ēdamiem augiem.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Kuldīgas biroja augkopības speciālists Edgars Cirša teic, ka drīkst apsmidzināt ar zaļajām ziepēm. Pret laputīm tas ir viens no ieteicamajiem līdzekļiem, ko izmanto gan ēdamiem, gan krāšņuma augiem. Pieredzējušie mazdārziņu saim-

nieki kopš laikiem, kad veikalā līdzekļu izvēle bija maza, iemānījušies dažādus uzlējumus un dabīgās indes gatavot paši. Taču nav pārliecības par to iedarbību.

Pasaulē zināms ap 4000 sugu laputu, lielākā daļa mīt Eiropā, bet Latvijā konstatēti 390 sugu. Būtībā visi šie sīkie blakšu jeb puscietspārņu kārtas pārstāvji ir līdzīgi un nepatīk nevienam dārzkopim. Laputis ļoti ātri vairojas; ja ar tām necīnīsies, dārzs izskatīsies briesmīgi.

Zaļās ziepes ir pārbaudīts līdzeklis. Tagad veikalā var nopirkt gan izsmidzināšanai gatavu šķidrums, gan koncentrātu, ko šķīdina pēc klāt pievienotās receptes.

Daina Tāfelberga
Lailas Liepiņas foto

LĪDZJŪTĪBAS

*Lai sapnis balts viņas dvēseli aijā
Un klusais miers ar saviem spārnēm sedz...*

/Ā.Elksne./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Alīnai Doniņai, mammu mūžībā pavadot. Kuldīgas policijas iecirkņa kolektīvs

Izsakām līdzjūtību Andrim Girgensonam, tēvu mūžībā pavadot. Pirtnieki

Un siltums, ko izstaro sirds,

Tas nezūd, tas paliek un mirdz.

/V.Egle./

Izsakām dziļu līdzjūtību Vinetai Girgensei, vīru mūžībā pavadot. Čaupes rokdarbnieces

*Paldies tev, māt, par tavām mīļām rokām,
Par silto pagalvi, ko tu man klāji,
Paldies tev, māt, par tavām stiprām rokām,
Par vārdiem labajiem, ar kuriem modināji.*

/J.Osmanis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Annai Limbaitei, māmiņu pārāgri zaudējot. Rātskunga ielas 2. mājas kaimiņi

Aizgāji tu tik pēkšņi

Uz debesu pļavām.

Daudz mīļu vārdu

Pateikt nepaspēji.

Tie as'ras manās zied

Kā mazas vizbulītes

Ziedlapiņām rasinām...

/M.Šnē./

Annīn, visgrūtākajā dzīves brīdī mūsu līdzjūtība, mīlestība Tev.

Kuldīgas 2. vsk. 8.b klases kolektīvs un audzinātāja

*Balts eņģelis tevi nu miedziņā ieaijā
Un uz saviem spārnēm aiznes sev līdzi –
Baltajā mūžībā.*

/S.Brasla./

Jūtam līdzi Gintai Rudzītei un pārējiem piederīgajiem, tēti mūžībā pavadot.

Kuldīgas 3. vsk. 1981. gada 11.a klases klasesbiedri un audzinātāja

*Tajās lapās,
Ko mūžības vēji nu šķirsta,
Paliek cilvēka mūžs.*

/Z.Purvs./

Izsakām līdzjūtību Lāsmāi Jansonei, tēti mūžībā pavadot.

Atvaru iedzīvotāji

*Norima darbīgās rokas,
Nespēja visu vēl veikt.
Nespēja šķiršanās brīdī
Pēdējās ardievas teikt.*

/Z.Purvs./

Ar skumjām paziņojam, ka mūžības ceļā devies **JĀNIS GIRGENSONS** (17.04.1959.–30.06.2022.). Izvadīšana trešdien, 6. jūlijā, 14.00 no dzimtajām mājām *Lagzdienas* uz Zvinguļu kapiem.

Tuvinieki

DĀRZĀ

Ārija Rudlapa,
agronome

Darbi no 5. līdz 12. jūlijam 5., 6. jūlijs. Sēt un stādīt nav ieteicams. Ražu novākt tikai ikdienas patēriņam. Nezāles var gan ravēt, gan pļaut, gan rušināt, gan smacēt ar mulču vai citu pārsegumu, cik vien pietiek spēka un izdomas. Arī kaitēkļu apkarošanai nav šķēršļu.

7., 8. jūlijs. Sakņu dienas. Laiks sēt melnos rutkus, daikonus un rudens šķirņu redīsus, arī rāceņus un turnepšus. Pēdējie aug ātri un tikpat ātri mēdz arī pāraugt, tāpēc labāk tos sēt pa nelielām porcijām atkārtoti. Ja stādi vēl pieejami, stāda galda bietes un kāļus. Sēj zaļmēslojuma augus, ja kāds pleķītis palicis tukšs vai raža jau novākta. Ja aktuāla teritorijas sakārtošana, var sēt zālienu. Novāc agros sakņaugus un kartupeļus.

9. jūlijs. Ziedu diena līdz ag-

rai pēcpusdienai, ko lietderīgi izmantot tēju vākšanai, pirts-slotu griešanai, puķu dobjū sakārtošanai, piestādīšanai un pārstādīšanai. Kaut ko no pavasara stādījumiem noteikti vajag nomainīt vai vismaz apgriezt. Ogu lasīšanu un ievārtījuma vārīšanu nevajadzētu atlikt uz vakaru, jo tad sākas šiem darbiem nelabvēlīgs laiks. Tad labāk atpūsties, bet, ja nagi niez, tad var ravēt un nezāles pļaut.

10.–11. jūlijs. Lapu dienas. Noteikti šajās dienās ir vērts iepļānot laistīšanu. Var no jaunā iesēt garšaugus un salātus. Ja stādi izaudzēti, var stādīt agro šķirņu galvīnkāpostus un puķkāpostus. Jāizvērtē laika apstākļi – ja valda karsts un sauss laiks, tad ar stādīšanu jābūt apdomīgiem.

12. jūlijs. Augļu diena. Laiks lasīt ogas un vākt gurķus, tomātus, kabačus. Var konservēt, vārīt ievārtījumus un citādā veidā pārstrādāt vasaras labumus zemei. Jāatceras arī par tomātu sakopšanu, jo sānu dzinumu augšana turpinās un garumā stiepsšanās arī.

Atkal ieskanas Kalna pagalms

Ar diviem koncertiem Kuldīgas vecpilsētā sākušies jūlija muzikālie vakari Kalna pagalmā jeb sporta skolas sētā: 1. jūlijā uz skatuves kāpa čellu trio *Melo-M*, bet 2. jūlijā klausītājus priecēja viens no spožākajiem Lietuvas mūziķiem *Daddy Was A Milkman*.

Pirmajā dienā bijis ap 200 klausītāju, otrajā – 300. Nākamais koncerts – piektdien, 8. jūlijā, kad uzstāsies dziedātāja Katrīna Gupalo un pianists Andrejs Osokins. Savukārt 15. jūlijā ar stāvizrādi *Work in Progress* viesosies komiķis Jānis Skutelis, bet 16. jūlijā – grupa *Astro'n'out*. Kalna pagalma koncertus otro gadu rīko pašvaldības kultūras nodaļa.

**Inta Jansone
Lailas Liepiņas un
Daigas Bitinieces foto**

Kalna pagalmā Kuldīgā muzicē čellu trio *Melo-M*.

Populārais Lietuvas dziedātājs Igns Počūns ar skatuves vārdu *Daddy Was A Milkman* izpildīja arī vairākas populāras dziesmas, piemēram, *Breathe In (leelpo)*.

Jauna zaļā vietiņa

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā (KTTT) atklāts jaunizveidotais pagalms. Tajā ieklāts oļu segums, izveidoti urbānie dārzi ar dažādiem garšaugiem. Turpmāk pagalmā paredzēti pasākumi, un tas ir pieejams visiem.

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma audzēkņi mēģina nosaukt urbānajā dārzā sastādītos garšaugus.

Projekta koordinatore Gunita Meiere stāsta, ka pagalms iekārtots projektā *Pulchra. Dabaszinātnes pilsētā*, kas balstīts Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķos. Projekts aizsākts 2020. gadā, kad ticis veidots maršruts *Hercoga Jēkaba zābakos pa Kuldīgu*, kurš būtu pieejams lietotnē, taču, sākoties Covid-19 pandēmijai, projekts apstājies. Pēc gada tehnikuma audzēkņu vidū veikta anketēšana par vietām jauniešiem Kuldīgā, kur nodarboties ar kādām veselīgām aktivitātēm, taču rezultāti pārsteiguši, atklājot, ka viņi šādas vietas nosaukt nevar. Audzēkņi ierosinājuši tehnikuma teritorijā izveidot zaļo stūrīti, kur varētu notikt nodarbības un pasākumi.

G.Meiere atzīst, ka pagalmu ie-

kārtot nav bijis viegli: „Projekta nolikums nosaka, ka vietai jābūt pieejamai arī apkārtējai sabiedrībai, bet visu diennakti mēs pagalmu nevaram turēt atvērtu, jo ir bažas, vai tas netiktu izdemolēts, tāpēc nolēmām uzlikt arī vārtus, kas katru vakaru 23.00 tiks slēgti. Vēl apgrūtinājumu sagādāja izvēlēta vieta, jo apkārt esošās sienas ir kultūras piemineklis, tāpēc tās mēs nekādi uzlabot vai izdaiļot nevarējām.”

Lai vieta būtu videi draudzīgāka, iekārtoti urbānie dārzi: „Tajos esam sastādījuši gan daudzgadīgus, gan viengadīgus augus ar domu, ka šeit var notikt dabaszinību un profesionālo mācību priekšmetu nodarbības. Jaunie pavāri un konditori šeit var iepazīt dažādus garšaugus, tos ar laiku papildinot.

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma audzēkņi kopā ar skolas vadību, projekta vadītāju Ievu Kalku (pirmajā rindā no kreisās) un projekta koordinatori Gunitu Meieri (otrajā rindā otrā no labās) atklāj jauno pagalmu.

Tāpat garšaugi ir pieejami arī tehnikuma virtuves darbiniekiem,” teic G.Meiere. Urbānie dārzi veidoti no koka paletēm, kas ņemtas no iekšējiem resursiem. Lielākās izmaksas bijušas par oļu seguma izlīdzināšanu un vārtu izvietojumu. Vēl iekārtotas velosipēdu novietnes un izveidotas āra mēbeles no paletēm – galds un sēdvietas. Kopējās izmaksas bijušas ap 1200 eiro. Vēlāk pagalmam tiks pārvilkta arī lampiņu vīrtene. Nākotnē paredzēts āra kino un absolventu pēdējā zvana pasākumi.

Pagalms tika atklāts ar šī projekta vadītājas Ievas Kalkas uzrunu, atzinīgus vārdus teica arī KTTT direktore Dace Cine, uzsverot, ka ļoti priecājas, ka gan skolotājiem, gan audzēkņiem tagad ir sakopta vieta, kur pulcēties. Sanākušajiem jauniešiem tika novādīta jau pirmā pagalma nodarbība – ar veselīga dzīvesveida viktorīnu platformā *Kahoot* un spēli, kurā bija jānosaka dārzos iestādītie garšaugi.

KTTT audzēkņis Edgars Grundbergs uzskata, ka vieta ir izdevusies: „Man patīk daba, dabas

fotografēšana, tāpēc man šī būstā vieta, kur brīvā laikā atnākt atpūsties. Un urbānie dārzi ir kā tāda odziņa.” Savukārt topošā tūrisma pakalpojumu konsultante Lilija Grudule teic: „Man patīk atmosfēra, ko piešķir visapkārt esošie augi, forši, ka izveidoti arī soliņi. Domāju, ka nāksu šeit pusdienot un pavadīt laiku ar draugiem gan starpbrīžos, gan pēc stundām.”

**Amandas Gustovskas
teksts un foto**